

ROZSUDEK SOUDU (prvního senátu)

13. září 2005 *

Ve věci T-53/02,

Ricosmos BV, se sídlem v Delfzijl (Nizozemsko), původně zastoupená M. Chatelinem, M. Flersem a P. Metzlerem, poté J. Hertoghsem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené M. van Beekem a R. Tricotem, poté M. van Beekem a B. Stromskym, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise REM 09/00, ze dne 16. listopadu 2001, které prohlašuje, že prominutí dovozního cla ve prospěch žalobkyně, které je předmětem žádosti podané Nizozemským královstvím, není odůvodněné,

* Jednací jazyk: nizozemština.

SOD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (první senát),

ve složení J. D. Cooke, předseda senátu, R. García-Valdecasas a V. Trstenjak, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: C. Kristensen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. března 2005,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

Pravidla ohledně tranzitu Společenství

¹ V souladu s čl. 91 odst. 1 písm. a) nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex“), umožňuje režim vnějšího tranzitu přepravu mezi

dvěma místy v rámci celního území Společenství zboží, které není zbožím Společenství, s ohledem na vývoz do třetích zemí, aniž by toto zboží podléhalo dovozním clům a dalším poplatkům nebo obchodněpolitickým opatřením.

- 2 Podle čl. 96 odst. 1 písm. a) a písm. b) celního kodexu je hlavním povinným režimu vnějšího tranzitu Společenství držitel tohoto režimu a je povinen předložit zboží ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu a dodržet přitom opatření přijatá celními orgány ke ztotožnění zboží, jakož i dodržovat předpisy vztahující se na tranzitní režim Společenství.

- 3 Na základě článku 341 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí celní kodex Společenství (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3, dále jen „prováděcí nařízení“), musí být pro všechno zboží, pokud má být dopravováno v režimu vnějšího tranzitu Společenství, vystaveno prohlášení T 1, a sice celní prohlášení na tiskopise podle vzoru uvedeného v přílohách 31 až 34 tohoto nařízení, které se vyplňuje podle vysvětlivek uvedených v jeho přílohách 37 a 38. Z přílohy 37 vyplývá, že v režimu vnějšího tranzitu Společenství je na místě používat následující výtisky:
 - výtisk č. 1, který si ponechají orgány členského státu, ve kterém jsou splněny formality pro tranzit Společenství;

 - výtisk č. 4, který si ponechá úřad místa určení po dokončení tranzitu Společenství;

— výtisk č. 5, což je zpětný list pro tranzit Společenství;

— výtisk č. 7, který používá pro statistické účely členský stát určení.

- 4 Příloha 37 prováděcího nařízení obsahuje kromě toho upřesnění, která se týkají údajů vyplňovaných v jednotlivých kolonkách tiskopisů vyhovujících tranzitu Společenství. Následující údaje jsou tak poskytovány v kolonce č. 18:

„18. Poznávací značka a státní příslušnost dopravního prostředku při odjezdu

Vyplnění kolonky [...] je povinné v případě použití tranzitního režimu Společenství.

Uvede se například poznávací značka (značky) nebo název dopravních prostředků (nákladní automobil, loď, železniční vagon, letadlo), na které je zboží přímo nakládáno, když jsou splněny vývozní nebo tranzitní formality, a dále státní příslušnost dopravního prostředku (nebo vozidla pohánějící ostatní, pokud existuje několik dopravních prostředků) pomocí odpovídajícího kódu Společenství. Například, je-li použit tahač a návěs s různými poznávacími značkami, uvede se poznávací značka tahače a návěsu a státní příslušnost tahače.

[...]“

- 5 Podle čl. 350 odst. 1 a 2 prováděcího nařízení musí zboží v průběhu celé přepravy provázet vyhotovení prohlášení T 1, které je nutno celním orgánům předložit kdykoli na jejich vyžádání. Článek 356 prováděcího nařízení upřesňuje v tomto ohledu následující:

„1. Celním orgánům určení se předkládá zboží a prohlášení T 1.

2. Celní orgán určení vyznačí na vyhotoveních prohlášení T 1 výsledek své kontroly, zašle jedno vyhotovení neprodleně celnímu úřadu odesláním a druhé vyhotovení si ponechá.

3. Tranzitní režim Společenství může být ukončen i u jiného celního úřadu, než který je uveden v prohlášení T 1. Tento celní úřad se tím stává celním úřadem určení.

[...]“

- 6 V souladu s článkem 358 prováděcího nařízení může každý členský stát určit jeden nebo více ústředních orgánů, kterým příslušné celní úřady členského státu určení zasílají doklady.

- 7 Článek 398 prováděcího nařízení stanoví, že celní orgány každého členského státu mohou kterékoli osobě, která splňuje podmínky stanovené v článku 399 a která hodlá přepravovat zboží v tranzitním režimu Společenství, nazvané „schválený odesílatel“, povolit, aby celnímu úřadu odeslání nepředkládala zboží ani nepodávala celní prohlášení pro toto zboží.
- 8 V souladu s čl. 402 odst. 1 prováděcího nařízení schválený odesílatel nejpozději v okamžiku odeslání zboží doplní řádně vyplněné celní prohlášení pro tranzitní režim Společenství. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení se po odeslání výtisk 1 prohlášení T 1 neprodleně zašle celnímu úřadu odeslání, přičemž ostatní výtisky provázejí zboží.
- 9 Článek 349 odst. 1 prováděcího nařízení stanoví, že totožnost zboží se zajišťuje zpravidla přiložením celní závěry. Odstavec 4 tohoto ustanovení nicméně stanoví, že celní úřad odeslání může zprostit povinnosti použít celní závěru, lze-li totožnost zboží určit popisem v prohlášení T 1 nebo v průvodních dokladech, s ohledem na případná jiná opatření ke ztotožnění zboží.
- 10 Článek 203 odst. 1 celního kodexu stanoví, že celní dluh při dovozu zboží vzniká odnětím zboží podléhajícího dovoznímu clu celnímu dohledu. Na základě odstavce 3 tohoto ustanovení je mezi dlužníky zahrnuta případně také osoba, která má plnit povinnosti vyplývající z použití celního režimu, do kterého bylo zboží propuštěno.

Pravidla ohledně vrácení nebo prominutí dovozního nebo vývozního cla

- 11 Článek 239 celního kodexu stanoví možnost vrácení nebo prominutí dovozního nebo vývozního cla v situacích, které vyplývají z okolností, jejichž vznik nelze přičítat podvodnému jednání ani hrubé nedbalosti ze strany zúčastněné osoby.
- 12 Článek 239 byl upřesněn a rozvinut prováděcím nařízením, obzvláště svými články 899 až 909. Článek 905 odst. 1 tohoto nařízení stanoví, že pokud vnitrostátní celní orgán není schopen přijmout rozhodnutí podle článku 899, a je-li možno z odůvodnění žádosti usuzovat, že se jedná o zvláštní situaci, která vznikla na základě okolností, jejichž vznik nelze přičítat hrubé nedbalosti ani podvodnému jednání zúčastněné osoby, předloží členský stát, o jehož orgán se jedná, věc Komisi.
- 13 Podle odstavce 2 čl. 905 prováděcího nařízení, ve znění nařízení Komise (ES) č. 12/97 ze dne 18. prosince 1996 (Úř. věst. L 1997, L 9, s. 1; Zvl. vyd. 02/08, s. 3) musí spis předložený Komisi obsahovat všechny údaje potřebné pro úplné prozkoumání věci a musí také obsahovat prohlášení o vrácení nebo prominutí cla podepsané žadatelem, jež osvědčuje, že se se spisem seznámil a buď potvrzuje, že nemá co dodat, nebo uvádí veškeré dodatečné informace, které by v něm měly být podle jeho názoru zahrnuty. Jestliže Komise zjistí, že informace poskytnuté členským státem nepostačují, aby mohla rozhodnout na základě plné znalosti předložené věci, může požádat o poskytnutí doplňujících informací.
- 14 Článek 906a prováděcího nařízení, ustanovení zavedené nařízením Komise (ES) č. 1677/98 ze dne 29. července 1998 (Úř. věst. L 212, s. 18; Zvl. vyd. 02/09, s. 30),

stanoví, že jestliže Komise kdykoli během řízení hodlá přijmout rozhodnutí nepříznivé vůči žadateli o vrácení nebo prominutí cla, předá mu své námitky písemně spolu s veškerými doklady, na nichž se námitky zakládají. Žadatel tedy disponuje lhůtou jednoho měsíce pro písemné vyjádření svého stanoviska.

- 15 Článek 907 prováděcího nařízení ve znění vyplývajícím z nařízení č. 1677/98 zní následovně:

„Po konzultaci s odbornou skupinou složenou ze zástupců všech členských států, která se sejde v rámci výboru k projednání dané věci, Komise rozhodne, zda zkoumaná situace umožňuje vrátit nebo prominout clo.

Toto rozhodnutí musí být přijato do devíti měsíců ode dne, kdy Komise věc obdrží podle čl. 905 odst. 2. Pokud Komise k rozhodnutí považuje za nezbytné vyžádat si od zúčastněného členského státu doplňující informace, prodlužuje se tato devítiměsíční lhůta o dobu, která uplyne ode dne, kdy Komise odešle žádost o poskytnutí doplňujících informací, do dne, kdy je obdrží.

Pokud Komise sdělí námitky žadateli o vrácení nebo prominutí cla podle článku 906a, prodlužuje se uvedená devítiměsíční lhůta o dobu, která uplyne mezi odesláním uvedených námitek Komisí a obdržením odpovědi od žadatele, a není-li odpověď zaslána, uplynutím lhůty, která byla žadateli určena pro vyjádření stanoviska.“

- 16 Podle čl. 908 odst. 2 prováděcího nařízení rozhodující orgán členského státu rozhodne o žádosti, která mu byla oznámena na základě rozhodnutí Komise. Konečně na základě článku 909 tohoto nařízení, pokud Komise nepřijme rozhodnutí ve lhůtě stanovené v článku 907, vnitrostátní celní orgán žádosti o vrácení nebo prominutí cla vyhoví.

Skutkový základ sporu

Dotčené operace vnějšího tranzitu Společenství

- 17 V rozhodné době z hlediska skutkových okolností byla žalobkyně součástí skupiny Kamstra Shipstores, se sídlem v Delfzijl (Nizozemsko), která se zabývá velkoobchodem s různými výrobky, obzvláště cigaretami. Žalobkyně, která je držitelem povolení schváleného odesílatele, zastávala v této skupině hlavně logistické úlohy.
- 18 V průběhu období mezi 16. únorem a 5. červencem 1994 žalobkyně vystavila jedenáct prohlášení T 1 pro účely přepravy zásilek cigaret s místem určení na Slovensku v režimu vnějšího tranzitu Společenství, v němž byla hlavním povinným.
- 19 Dotčených 11 operací vnějšího tranzitu Společenství bylo doprovázeno následujícími celními doklady:

— prohlášení T 1 č. 120228 ze dne 16. února 1994;

- prohlášení T 1 č. 120274 ze dne 25. února 1994;
- prohlášení T 1 č. 120372 ze dne 11. března 1994;
- prohlášení T 1 č. 120404 ze dne 19. března 1994;
- prohlášení T 1 č. 120410 ze dne 23. března 1994;
- prohlášení T 1 č. 120674 ze dne 9. května 1994;
- prohlášení T 1 č. 120697 ze dne 16. května 1994;
- prohlášení T 1 č. 120733 ze dne 24. května 1994;
- prohlášení T 1 č. 120754 ze dne 25. května 1994;
- prohlášení T 1 č. 120936 ze dne 28. června 1994;
- prohlášení T 1 č. 120986 ze dne 5. července 1994.

- 20 V těchto celních dokladech byly jako koneční kupující cigaret uvedeny Intertrade a Ikoma, údajně podniky se sídlem na Slovensku. Žalobkyně nicméně neměla přímé kontakty s kupujícími, kteří využívali služeb pana C, komisionáře zařizujícího nákup. Žalobkyně udržovala obchodní vztahy s tímto komisionářem po vícero let. Komisionář doprovázel přepravu zboží až na celní úřad určení.
- 21 Co se týče prvních devíti dotčených celních operací, a sice operací uskutečněných mezi dnem 16. února a 25. května 1994, byl celním úřadem určení uvedeným v příslušných prohlášeních T 1 celní úřad v Schirnding (Německo). Celním úřadem určení uvedeným pro dvě poslední operace, tedy operace ze dne 28. června a 5. července 1994 byl celní úřad ve Philippsreut (Německo). Všechny zásilky byly nicméně předloženy celnímu úřadu ve Philippsreut.
- 22 Žalobkyně informovala faxem celní úřad odesláním, a sice celní úřad na hraničním přechodu v Delfzijl, o zásilce každé přepravy. Tento úřad obecně ověřuje doklady a provádí kontrolu nákladních vozidel na místě nakládky. Vzhledem k tomu, že byl v Nizozemsku zaveden dne 1. dubna 1994 systém „předběžného oznámení o odeslání zásilky“, bylo šest posledních prohlášení, a sice ty, které odpovídaly operacím, které se uskutečnily mezi 9. květnem a 5. červencem 1994, oznámeny celními orgány v Delfzijl prostřednictvím Douane Informatie Centrum (celní informační centrum) uvedenému celnímu úřadu určení. Tento systém předběžného oznámení byl z důvodu technických problémů nicméně zaveden v Německu až v srpnu roku 1994.
- 23 Poznávací značka používaných dopravních prostředků byla uvedena pouze ve výtisku č. 4 prohlášení T 1 určeném celnímu úřadu určení. Tyto poznávací značky tedy nebyly uvedeny ve výtisku č. 1 (výtisk, který si ponechají orgány členského státu odeslání) a ve výtisku č. 5 (výtisk, který se vrací celnímu úřadu odeslání).

24 Po odeslání každého nákladu žalobkyně zaslala výtisk č. 1 prohlášení T 1 celnímu úřadu odeslání, přičemž další výtisky doprovázely přepravu. Žalobkyně předala řidiči nákladního vozidla obálky označené adresou celního úřadu vyřizujícího celní režim v Coevorden (Nizozemsko). Tyto obálky měly být poskytnuty orgánům celního úřadu určení, aby je tento úřad použil pro doručení výtisků č. 5 prohlášení T 1 celnímu úřadu vyřizujícímu celní režim. Nicméně celník celního úřadu ve Philippsreut, kterému byly tyto tranzitní doklady předloženy, p. Mauritz, tyto obálky nevyužil, a nezaslal tedy přímo poštou výtisky č. 5 prohlášení T 1 na celní úřad vyřizující celní režim. Tyto tranzitní doklady nebyly ani zaslány oficiální cestou, to znamená přes ústřední zásilkový orgán německé správy a ústřední adresu pro zpětné zásilky v Nizozemsku. Výtisky č. 5 tranzitních dokladů byly totiž vydány p. Mauritzem panu C., komisionáři, nebo řidiči nákladního vozidla, který je následně přivezl zpátky do Nizozemska a vydal žalobkyni. Žalobkyně je doručila faxem a poštou celnímu úřadu vyřizujícímu celní režim.

25 Jedenáct dotčených tranzitních dokladů Společenství bylo p. Mauritzem orazítkováno původním razítkem německé celního úřadu. Čísla těchto dokladů však nebyla v registrech německého celního úřadu dohledána. Razítka na celních dokladech a v nich uvedená čísla německého celního úřadu nebyla totiž zaregistrována pro vývoz cigaret a k nim příslušející celní prohlášení T 1, ale pro jiná zboží a jiná celní prohlášení. Nezapsání zásilek cigaret do registru celního úřadu ve Philippsreut mělo zejména za důsledek, že německé celní orgány neinformovaly české celní orgány na základě systému vzájemného informování zavedeného od ledna roku 1994, že tyto zásilky mají být na cestě směrem do České republiky.

26 Vyšetřování vedené nizozemskými orgány, zejména Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (služba pro informace a daňové vyšetřování, dále jen „FIOD“) následně ukázalo, že výše uvedené přepravní listiny nebyly řádně vyřízeny. Zpráva z tohoto vyšetřování je ze dne 30. prosince 1996 (dále jen „zpráva FIOD“).

- 27 Německý celník, p. Mauritz, a bývalý český celník p. Sýkora, byli v Německu odsouzeni v trestním řízení z důvodu jejich účasti zejména v trestném činu padělání úřední listiny. Další dvě osoby, p. Chovan a Sanda, byli odsouzeni v České republice z důvodů své účasti na činnostech pašování cigaret (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. listopadu 2004). Nizozemské orgány zahájily vyšetřování ve vztahu k pánům B. a FB., dvou zaměstnancům žalobkyně, které se týkalo zjištění jejich možné účasti na tomto pašování cigaret. Toto řízení bylo nicméně zastaveno. Konečně vedená vyšetřování ukázala, že Intertrade a Ikoma, které byly uvedeny jako kupující v dokladech ohledně dotčených operací, nebyly zapsány v místním obchodním rejstříku na Slovensku.

Správní řízení

- 28 Dne 15. března 1995 vymáhaly nizozemské orgány od žalobkyně částku 4 006 168,20 nizozemských guldenů (NLG) z titulu dovozního cla. Měly obzvláště za to, že dotčené zboží nebylo předloženo celnímu úřadu určení a nebylo řádně vyřízeno. Podle nizozemských orgánů tímto odnětím zboží celnímu dohledu vznikl celní dluh při dovozu, v souladu s článkem 203 celního kodexu. Žalobkyně napadla rozhodnutí o zaplacení částky před vnitrostátními soudy. V průběhu řízení před těmito soudy nizozemské orgány snížily částku vyžadovanou z titulu dovozního cla na 2 293 042,50 NLG.
- 29 Dne 15. prosince 1997 podala žalobkyně žádost o prominutí dovozního cla k nizozemským celním orgánům. Dne 8. února 1999 předaly tyto orgány dotčenou žádost o prominutí cla Komisi, aniž by nicméně předtím žalobkyni poskytly přístup k celému spisu. Dne 10. května 1999 Komise informovala žalobkyni, že vzhledem

k tomu, že se žalobkyně nemohla seznámit s celým spisem, chystá se prohlásit tuto žádost o prominutí cla za nepřípustnou. V únoru 2000 žalobkyně konečně získala přístup k celému spisu, který vyhotovily nizozemské orgány. Dne 2. května 2000 žalobkyně sdělila těmto orgánům svá vyjádření ohledně spisu.

- 30 Dopisem ze dne 22. května 2000, obdržným dne 29. května 2000, nizozemské orgány znovu předložily Komisi žádost o prominutí dovozního cla. Tato žádost byla předmětem řízení pod jednacím číslem REM 09/00, které je předmětem této žaloby.
- 31 Dopisem ze dne 27. října 2000 požádala Komise nizozemské orgány o sdělení doplňujících informací. Odpovědi těchto orgánů na pět otázek položených Komisí jí byly zaslány dopisem ze dne 23. dubna 2001, zaregistrovaným dne 4. května 2001.
- 32 Dopisem ze dne 3. dubna 2001 žalobkyně požádala Komisi, aby potvrdila uplynutí devítiměsíční lhůty stanovené pro přezkoumání žádosti o prominutí cla, jakož i skutečnost, že nizozemské orgány její žádosti vyhoví. Dne 4. dubna 2001 Komise informovala žalobkyni, že lhůta byla přerušena z důvodu žádosti o doplňující informace, kterou zaslala nizozemským orgánům dne 27. října 2000.
- 33 Dopisem ze dne 23. dubna 2001 informovaly nizozemské celní orgány žalobkyni o přerušení lhůty a oznámily jí, že v této fázi nemůže být seznámena s otázkami položenými Komisí, ale že by tak mohla učinit v případě, že by Komise zamýšlela zamítnout žádost.

- 34 Dopisem ze dne 13. června 2001 požádala Komise nizozemské orgány, aby jí zaslaly zprávu FIOD. Dne 5. července 2001 nizozemské orgány informovaly žalobkyni o této druhé žádosti o doplňující informace a o novém prodloužení lhůty. Dopisem ze dne 23. července 2001, zaregistrovaným dne 2. srpna 2001, nizozemské orgány doručily Komisi zprávu FIOD.
- 35 Dopisem ze dne 21. září 2001 informovala Komise žalobkyni o tom, že zamýšlí přijmout rozhodnutí v neprospěch její žádosti o prominutí cla, přičemž upřesnila své námitky proti této žádosti. Komise žalobkyni oznámila, že má v průběhu jednoho měsíce možnost nahlédnout do listin ve spise, které nemají důvěrný charakter, a sice do žádosti o prominutí cla ze dne 22. května 2000 a jejích příloh, jak jí byly poskytnuty nizozemskými orgány, jakož i do kopie zprávy FIOD.
- 36 Dne 3. října 2001 kontaktovala žalobkyně Komisi telefonicky a požádala ji o přístup ke všem listinám ve spise. Žalobkyně následně podala tuto žádost zároveň k nizozemským orgánům, které jí dopisem ze dne 11. října 2001 zaslaly zprávu FIOD, jejich odpověď na první žádost Komise o informace ze dne 27. října 2000, jakož i druhou žádost Komise o informace ze dne 13. června 2001 a jejich odpověď na tuto žádost. Dne 12. října 2001 Komise zaslala žalobkyni, v odpovědi na novou žádost žalobkyně z téhož dne, úplný výčet dokladů v její dispozici.
- 37 Dopisem ze dne 17. října 2001, který Komise obdržela téhož dne, zaujala zúčastněná osoba stanovisko k námitkám Komise.
- 38 Dne 9. listopadu 2001 konzultovala Komise žádost nizozemských orgánů s odbornou skupinou složenou ze zástupců všech členských států, která se sešla v rámci výboru pro celní kodex.

- 39 Dne 16. listopadu 2001 přijala Komise rozhodnutí REM 09/00, ve kterém prohlašuje, že prominutí dovozního cla není odůvodněné (dále jen „napadené rozhodnutí“). Dne 14. prosince 2001 informovaly nizozemské orgány žalobkyni, že žádost o prominutí cla byla zamítnuta.

Řízení a návrhy účastníků řízení

- 40 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 22. února 2002 podala žalobkyně tuto žalobu.
- 41 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (první senát) rozhodl o zahájení ústní část řízení. V rámci organizačních procesních opatření vyzval Soud Komisi k předložení některých dokumentů a účastníky řízení k písemnému zodpovězení určitých otázek. Účastníci řízení vyhověli této žádosti ve stanovené lhůtě.
- 42 Ve svých písemnostech žalobkyně navrhla předložení podrobných důkazů na podporu všech svých tvrzení. Obzvláště navrhla Soudu, aby vyslechl úředníky nizozemských celních úřadů jako svědky.
- 43 Na veřejném jednání dne 1. března 2005 byly vyslechnuty řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky Soudu.

44 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

- zrušil napadené rozhodnutí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

45 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žalobu jako neopodstatněnou;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

46 Žalobkyně se na podporu své žaloby dovolává zaprvé žalobního důvodu vycházejícího z porušení řízení o prominutí dovozního cla a zásady právní jistoty, zadruhé žalobního důvodu vycházejícího z neexistence hrubé nedbalosti ve smyslu článku 239 celního kodexu a článku 905 prováděcího nařízení a zatřetí žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady proporcionality. Na jednání se žalobkyně dovolávala čtvrtého žalobního důvodu vycházejícího z neexistence celního dluhu, ohledně kterého byla napadeným rozhodnutím zamítnuta žádost o prominutí dluhu.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení řízení o prominutí dovozního cla a zásady právní jistoty

- 47 Žalobkyně uvádí, že na základě článku 907 prováděcího nařízení musí být rozhodnutí Komise přijato do devíti měsíců ode dne, kdy Komise obdrží spis od vnitrostátních orgánů, přičemž tato lhůta může být prodloužena pouze z důvodu žádosti o doplňující informace určené vnitrostátním orgánům a doručením námitek Komise žadateli.
- 48 Žalobkyně tvrdí, že v projednávaném případě nebyla tato lhůta dodržena. Zpochybňuje totiž platnost prodloužení uvedené lhůty v projednávaném případě. Žalobkyně uvádí zaprvé, že Komise ji opomenula informovat o prodloužení lhůty a tím porušila zásadu právní jistoty; zadruhé jí nedala možnost obeznámit se včas se žádostmi o doplňující informace a s příslušnými odpověďmi; zatřetí jí Komise poskytla přístup k celému spisu opožděně; začtvrté lhůty, které uběhly mezi zasláním odpovědí nizozemskými orgány a jejich obdržení Komisí, byly nepřiměřené a zapáté doba, kterou potřebovaly tyto orgány pro doručení zprávy FIOD není odůvodněná. Žalobkyně zašesté uplatňuje část žalobního důvodu vycházejícího z průtahu ve vyřízení žádosti o prominutí cla.
- 49 Komise tvrdí, že dodržela devítiměsíční lhůtu stanovenou článkem 907 prováděcího nařízení a že správní řízení nebylo stíženo žádnou vadou.

1. Co se týče části žalobního důvodu ohledně neinformování o prodloužení lhůty a porušení zásady právní jistoty

— Argumenty účastníků řízení

50 Žalobkyně tvrdí, že Komise opomenula včas informovat o obou žádostech o doplňující informace, které byly zaslány nizozemským orgánům, a tedy o prodloužení lhůty stanovené pro přijetí rozhodnutí.

51 Žalobkyně uplatňuje, že lhůta uložená pro přijetí rozhodnutí slouží hlavně zájmům a právům žadatelů o prominutí cla, a nesmí tedy dojít k žádnému přerušení této lhůty, aniž by byl žadatel okamžitě informován o přerušení a okolnostech, které jej odůvodňují. Uvádí totiž, že devítiměsíční lhůta, která je jasně a přesně stanovená v druhém pododstavci čl. 907 prováděcího nařízení směřuje k zajištění právního postavení žadatele o prominutí cla, a tvrdí, že pokud nebyla informována o platném prodloužení, mohla po uplynutí této lhůty považovat schválení prominutí cla za jisté. Doplňuje, že vzhledem k tomu, že během této lhůty neobdržela žádnou informaci ze strany Komise, myslela si, že Komise upustila od přijetí rozhodnutí. Pozdější přijetí napadeného rozhodnutí tedy porušuje zásadu právní jistoty, která směřuje k zajištění předvídatelnosti situací a právních vztahů podléhajících právu Společenství (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. února 1996, Duff a další, C-63/93, Recueil, s. I-569, bod 20).

52 Komise poznamenává, že články 905 a následující prováděcího nařízení jasně stanoví, že řízení o prominutí cla ze spravedlivých důvodů může být prodlouženo, a tvrdí, že žádné ustanovení tohoto nařízení jí neukládá povinnost informovat žadatele o prominutí cla o žádostech o doplňující informace, které se ho týkají, a tedy o prodloužení lhůty. Článek 907 prováděcího nařízení tedy zúčastněné osobě

neposkytuje žádnou jistotu obdržení rozhodnutí ve lhůtě devíti měsíců od obdržení jejího spisu. V důsledku toho se žalobkyně nemůže s odvoláním na to, že nebyla během devíti měsíců informována nizozemskými orgány nebo Komisí, domnívat, že lhůta uplynula, a tedy na základě článku 909 prováděcího nařízení počítat s tím, že její žádosti o prominutí cla bude vyhověno.

— Závěry Soudu

- 53 Podle ustálené judikatury zásada právní jistoty vyžaduje, aby právní pravidla byla jasná a přesná a směřuje k zajištění předvídatelnosti situací a právních vztahů podléhajících právu Společenství (výše uvedený rozsudek Duff a další, bod 20, a rozsudek Soudu ze dne 21. října 1997, Deutsche Bahn v. Komise, T-229/94, Recueil, s. II-1689, bod 113).
- 54 Druhý pododstavec čl. 907 prováděcího nařízení stanoví, že rozhodnutí Komise musí být přijato do devíti měsíců ode dne, kdy Komise obdrží spis s žádostí o prominutí cla. Nicméně toto ustanovení stanoví zároveň, že pokud Komise k rozhodnutí považuje za nezbytné vyžádat si od členského státu doplňující informace, prodlužuje se tato devítiměsíční lhůta o dobu, která uplyne ode dne, kdy Komise odešle tuto žádost, do dne, kdy obdrží odpověď vnitrostátních orgánů.
- 55 Z výše uvedeného článku 907 jednoznačně vyplývá, že lhůta, kterou disponuje Komise pro přijetí jejího rozhodnutí může být prodloužena. Žalobkyně tedy nemůže nevědět, že řízení může být přerušeno. Kromě toho ani celní kodex, ani prováděcí nařízení nestanoví, že zúčastněná osoba musí být neprodleně informována o tom, že Komise vyhotovila žádosti o doplňující informace zaslané vnitrostátním orgánům. Taková povinnost obzvláště nevyplývá z čl. 905 odst. 2 a z článku 906a prováděcího

nařízení (viz níže body 61 a 62). Z toho vyplývá, že žalobkyně nemohla mít jistotu, že pouhým uplynutím devítiměsíční lhůty byla žádost o prominutí cla schválena, přestože nebyla sama informována o prodloužení této lhůty. Konečně je třeba připomenout, že v každém případě Komise následně po dopisu žalobkyně ze dne 3. dubna 2001 posledně uvedenou okamžitě informovala dne 4. dubna 2001 o přerušení lhůty.

56 Tato část žalobního důvodu musí být tedy zamítnuta.

2. Co se týče části žalobního důvodu ohledně včasného nedoručení žádostí o doplňující informace

— Argumenty účastníků řízení

57 Žalobkyně tvrdí, že Komise opomenula umožnit jí obeznámit se se žádostmi o doplňující informace, které byly zaslány vnitrostátním orgánům, a s odpovídajícími odpověďmi. Žalobkyně tak byla informována o žádosti ze dne 27. října 2000 až 4. dubna 2001 v návaznosti na dopis, který zaslala Komisi dne 3. dubna 2001. Stejně tak byla informována až dne 5. července 2001 nizozemskými orgány o tom, že Komise dne 13. června 2001 požádala o nové informace. Kromě toho jí Komise poskytla přístup k obsahu těchto žádostí o informace, jakož i k odpovědím nizozemských orgánů, až dne 11. října 2001.

- 58 Žalobkyně uplatňuje, že z čl. 905 odst. 2 a článku 906a prováděcího nařízení, jakož i ze zásady kontradiktornosti, vyplývá, že žadatel musí být stále informován o stavu řízení o prominutí cla a že musí mít v okamžiku vyhotovení žádosti o informace nebo doručení odpovědi přístup k obsahu listin, které si mezi sebou vyměnila Komise a vnitrostátní orgány.
- 59 Včasný přístup k listinám ve spise tedy nemůže být omezen na stadia přípravy spisu vnitrostátními orgány a doručení Komisi jejího předběžného nepříznivého stanoviska ohledně prominutí cla. Kdyby totiž zaprvé žadatel mohl sdělit svůj názor pouze k listinám ve spise původně doručeným Komisi, závisela by jeho práva na úplnosti spisu zaslaného vnitrostátními orgány, což by mohlo vést ke zneužití ze strany těchto orgánů, eventuálně za součinnosti s Komisí. Žalobkyně v tomto ohledu upřesňuje, že spis předaný nizozemskými orgány Komisi byl neúplný, protože Komise musela dvakrát žádat o doplnění informací. Zadruhé žalobkyně uvádí, že nestačí, že mohla podat svá vyjádření ke spisu, když Komise již přijala předběžné rozhodnutí o žádosti o prominutí cla, protože její práva by byla dodržena, jen pokud by mohla uplatnit své stanovisko včas.
- 60 Komise tvrdí, že sice musí zajistit, aby zúčastněná osoba mohla vykonávat svá práva obhajoby před přijetím jejího rozhodnutí, není však vůbec povinna ji neustále informovat o všech fázích předcházejících přijetí jejího rozhodnutí. Komise nicméně uvádí, že pokud, jak je tomu v projednávaném případě, ji žadatel o to požádá, informuje ho o stavu vývoje přezkoumání žádosti podané jeho jménem.

— Závěry Soudu

- 61 Článek 905 odst. 2 první pododstavec prováděcího nařízení stanoví, že spis zaslaný Komisi vnitrostátními orgány musí obsahovat všechny údaje potřebné pro úplné prozkoumání věci a musí také obsahovat prohlášení o vrácení nebo prominutí cla podepsané žadatelem, jež osvědčuje, že se se spisem seznámil, a buď potvrzuje, že nemá co dodat, nebo uvádí veškeré dodatečné informace, které by v něm měly podle jeho názoru být zahrnuty. Tento mechanismus dovoluje hospodářskému subjektu, který žádá o prominutí cla a který nemusel být nezbytně účasten na přípravě spisu příslušnými vnitrostátními orgány, účinně vykonávat své právo být vyslechnut již v první fázi správního řízení, která probíhá na vnitrostátní úrovni (rozsudek Soudu ze dne 18. ledna 2000, *Mehibas Dordtselaan v. Komise*, T-290/97, Recueil, s. II-15, bod 44). Toto ustanovení nemůže založit povinnost informovat zúčastněnou osobu a předat jí okamžitě žádosti o informace, které Komise zasílá vnitrostátním orgánům během druhé fáze řízení, která probíhá před Komisí. V tomto ohledu je třeba uvést, že v rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, skutečnost, že Komise považuje za vhodné požádat o informace, neznamená, že spis je neúplný, ale jednoduše, že považuje za přiměřené předložení doplňujících informací, aby mohla, jak uvádí čl. 905 odst. 2 třetí pododstavec prováděcího nařízení, rozhodnout na základě plné znalosti předložené věci.
- 62 Článek 906a prováděcího nařízení stanoví, že jestliže Komise kdykoli během řízení hodlá přijmout rozhodnutí nepříznivé vůči žadateli o vrácení nebo prominutí cla, předá mu své námitky písemně spolu s veškerými doklady, na nichž se námitky zakládají. Jak vyplývá ze znění uvedeného ustanovení, tato povinnost informovat a předat námitky vzniká pouze v okamžiku, kdy Komise po svém přezkumu žádosti o prominutí cla došla k předběžnému závěru nepříznivému vůči žadateli. V důsledku toho z tohoto ustanovení nevyplývá, že Komise musí neustále informovat zúčastněnou osobu o průběhu řízení.

63 Je tedy namístě dojít k závěru, že celní právní úprava nestanoví, že zúčastněná osoba musí být neprodleně informována o žádostech o doplňující informace, které Komise vyhotovila, zaslaných vnitrostátním orgánům, jakož i o odpovědích na tyto žádosti ani jí nemusí být okamžitě sdělen obsah těchto dopisů.

64 Pro doplnění je třeba uvést, že v projednávaném případě byla žalobkyně během řízení dostatečně informována o těchto žádostech o doplňující informace a měla možnost účinně vyjádřit své stanovisko. Co se týče první žádosti o informace ze dne 27. října 2000, žalobkyně se s ním obeznámila dne 4. dubna 2001, přičemž odpověď nizozemských orgánů byla Komisi zaslána dne 23. dubna 2001. Pokud jde o druhou žádost ze dne 13. června 2001, žalobkyně o ní byla informována dne 5. července 2001, přičemž nizozemské orgány na ni odpověděly dne 23. července 2001. Žalobkyně se obeznámila s obsahem těchto žádostí a s odpověďmi, které byly poskytnuty dne 11. října 2001 a vyjádřila stanovisko k námitkám Komise dne 17. října 2001, před přijetím napadeného rozhodnutí dne 16. listopadu 2001.

65 Tato část žalobního důvodu musí tedy být zamítnuta.

3. Co se týče částí žalobního důvodu ohledně opožděného a neúplného přístupu ke spisu

— Argumenty účastníků řízení

66 Žalobkyně poznamenává, že Komise, když jí sdělila dopisem ze dne 21. září 2001 své námitky k prominutí cla, jí fyzicky nedoručila všechny doklady, o které se tyto

námítky opíraly. Toto opomenutí doručení dotčených dokladů vedlo k porušení článku 906a prováděcího nařízení. Žalobkyně uplatňuje, že lhůta pro přijetí rozhodnutí tedy nebyla přerušena, protože nemohla v plném rozsahu využít zásady kontradiktornosti řízení. Konečně uvádí, že skutečnost, že nizozemské orgány jí dne 11. října 2001 předaly část jejich korespondence s Komisí, v projednávaném případě nepostačuje k zajištění dodržování zásady kontradiktornosti řízení. Při této příležitosti upřesňuje, že nizozemské orgány jí nedoručily první žádost Komise o doplňující informace ze dne 27. října 2000.

67 Podpůrně žalobkyně tvrdí, že i když Komise nebyla povinná fyzicky jí doručit doklady ze spisu, měla žalobkyně v každém případě právo nahlédnout do všech listin obsažených ve spise, včetně dokladů, které Komise nepovažovala za relevantní. Komise jí však poskytla úplný přístup ke spisu až dne 12. října 2001, k datu, kdy se žalobkyně mohla seznámit s výčtem všech dokladů, do nichž mohla požádat o nahlédnutí.

68 Žalobkyně zároveň uvádí, že jak vyplývá z dopisu, který jí zaslaly nizozemské orgány dne 23. dubna 2001, Komise jim položila otázky týkající se dotčené žádosti ústně na jednání výboru pro celní kodex dne 20. září 2000. Přitom některé z těchto otázek a odpovědí, které na ně byly poskytnuty, nebyly zapsány, takže se žalobkyně nemohla s nimi obeznámit ani k nim vyhotovit vyjádření. Při jednání žalobkyně tvrdila, že Komise zároveň porušila její práva obhajoby tím, že jí neumožnila předložit vyjádření na jednání odborné skupiny složené ze zástupců všech členských států, která se sešla dne 9. listopadu 2001 v rámci výboru pro celní kodex k projednání dotčené žádosti o prominutí cla a tím, že ji neinformovala o obsahu diskuse a nepředala jí stanovisko přijaté výborem nebo zápis z jednání.

69 Konečně žalobkyně namítá, že nizozemské orgány neměly bez jejího souhlasu předložit protokol vyhotovený v rámci vyšetřování v trestním řízení, protože je to v rozporu se zásadou řádného průběhu řízení.

70 Komise poznamenává, že všechny skutečnosti, na kterých založila své zamítavé rozhodnutí již byly obsaženy ve spise, který jí předložila nizozemská správa dne 22. května 2000 a ke kterému měla žalobkyně přístup. Kromě toho měla žalobkyně možnost obeznámit se s celým spisem ode dne 21. září 2001, ale její advokát nicméně nechtěl tuto možnost využít před tím, než bude vlastnit taxativní výčet dokladů obsažených ve spise. Taková žádost, tvrdí Komise, je neobvyklá a neopírá se o žádné ustanovení celní právní úpravy Společenství, protože článek 906a prováděcího nařízení ji zavazuje pouze k tomu, aby žadateli umožnila nahlédnout do dokladů, na kterých se zakládají její námitky. Zásada dodržování práv obhajoby vyžaduje totiž pouze, aby zúčastněná osoba mohla účinně vyjádřit své stanovisko ke skutečnostem k její tíži, na kterých Komise zakládá své rozhodnutí o žádosti o prominutí cla, ale nevyžaduje tedy, aby Komise poskytla ze své vlastní iniciativy přístup ke všem dokladům, které mají případnou souvislost s projednávaným případem. Přísluší tak zúčastněné osobě, aby požádala o přístup k dokladům, které považuje za nezbytné a není povinností orgánů, aby jí spontánně poskytly přístup ke všem dokladům, které se týkají kontextu věci (rozsudek Soudu ze dne 11. července 2002, *Hyper v. Komise*, T-205/99, *Recueil*, s. II-3141, body 63 a 64).

— Závěry Soudu

71 Co se týče části žalobního důvodu žalobkyně vycházejícího z toho, že Komise, když jí zaslala své námitky k žádosti o prominutí cla, jí skutečně nedoručila doklady, na kterých založila tyto námitky, ale omezila se na to, že ji informovala o existenci

dokladů, ke kterým mohla mít přístup, Soud uvádí, že článek 906a prováděcího nařízení stanoví pouze povinnost Komise předat žadateli o prominutí cla všechny doklady, na kterých zakládá své námitky. Soud má za to, že Komise tuto povinnost dostatečně splnila tím, že dala žalobkyni k dispozici doklady ze spisu (viz obdobně rozsudek Soudu ze dne 29. června 1995, ICI v. Komise, T-36/91, Recueil, s. II-1847, bod 99).

- 72 Co se týče otázky, ke kterým dokladům, jež jsou částí spisu, musí mít žadatel přístup, Soud nemůže souhlasit s tvrzením Komise, podle kterého Komise musí ze své vlastní iniciativy předat pouze doklady, na kterých založila své námitky. Je sice pravda, že článek 906a prováděcího nařízení pouze vyžaduje, aby Komise předala doklady, na nichž zakládá své námitky, nic to ale nemění na skutečnosti, že zásada dodržování práv obhajoby rozšířila dosah povinností, které toto ustanovení ukládá Komisi. Na základě této zásady totiž nepřísluší jen Komisi samé rozhodnout, které doklady jsou pro účely řízení o prominutí cla pro zúčastněnou osobu užitečné. Správní spis může zahrnovat doklady, které obsahují skutečnosti ve prospěch prominutí cla, které mohou být využity zúčastněnou osobou na podporu její žádosti, i když je Komise nevyužila. Žadatel tedy musí mít možnost přístupu ke všem dokladům uvedeným ve spise, které nemají důvěrný charakter, včetně dokladů, které Komise nevyužila k tomu, aby na nich založila své námitky (viz v tomto smyslu, rozsudky Soudu ze dne 19. února 1998, Eyckeler & Malt v. Komise, T-42/96, Recueil, s. II-401, bod 81, a ze dne 17. září 1998, Primex Produkte Import-Export a další v. Komise, T-50/96, Recueil, s. II-3773, bod 64).

- 73 Soud připomíná, že v oblasti práva hospodářské soutěže vyplývá z ustálené judikatury, že Komise musí umožnit přístup k celému vyšetřovacímu spisu, který obsahuje skutečnosti jak v neprospěch tak ve prospěch dotčené osoby (rozsudek Soudu ze dne 19. května 1999, BASF v. Komise, T-175/95, Recueil, s. II-1581, bod 45), dokonce i když o to dotčená osoba výslovně nepožádala (rozsudek Soudu ze dne 30. září 2003, Atlantic Container Line a další v. Komise, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Recueil, s. II-3275, body 335 až 340). Tato judikatura je na projednávání

případ použitelná (výše uvedené rozsudky Eyckeler & Malt v. Komise, bod 80, a Priṃex Produkte Import-Export a další v. Komise, bod 63). Tato povinnost je zároveň konzistentní s vývojem judikatury týkající se ustanovení o celní ekvitě, která má v plném rozsahu zajistit kontradiktorní charakter řízení o prominutí nebo vrácení dovozního nebo vývozního cla při dalším zajištění dodržování práv obhajoby. Konečně je třeba připomenout, že na základě článku 906a prováděcího nařízení žadatel disponuje pouze lhůtou jednoho měsíce pro písemné vyjádření svého stanoviska k námitkám Komise. Pokud by se přitom od něj vyžadovala výslovná žádost o přístup ke všem dokladům ve spisu, nutně by hrozilo, že bude podstatně zkrácena lhůta, s níž žadatel disponuje pro přípravu a uplatnění svých vyjádření.

74 V důsledku toho je na místě rozhodnout, že Komise musí žadateli umožnit v okamžiku doručení jejích námitek přezkoumat všechny doklady, které mohou být relevantní pro podporu jeho žádosti o prominutí nebo vrácení cla a že za tímto účelem mu Komise musí poskytnout minimálně taxativní výčet dokladů ze spisu, které nemají důvěrný charakter, obsahující informace dostatečně přesné k tomu, aby žadateli se vši znalostí věci umožnily určit, zda popsané doklady pro něj mohou být užitečné.

75 Co se týče části žalobního důvodu žalobkyně ohledně opožděného a neúplného přístupu ke spisu, je namístě uvést, že dopisem ze dne 21. září 2001 Komise informovala žalobkyni, při předání svých námitek, že se může seznámit s žádostí o prominutí cla a jejími přílohami, jak byly Komisi předloženy nizozemskými orgány, jakož i s kopií zprávy FIOD. Dne 3. října 2001 žalobkyně požádala o přístup ke všem listinám ve spisu. Dne 12. října 2001 jí Komise zaslala úplný výčet dokladů v její dispozici.

76 I když Komise nepředala žalobkyni hned při sdělení jejích námitek všechny doklady ze spisu, s ohledem na okolnosti projednávaného případu je však namístě

rozhodnout, že tímto opomenutím nebyla negativně dotčena práva obhajoby. Ze spisu totiž vyplývá, a žalobkyně to uznala na jednání, že dne 21. září 2001 již věděla o existenci všech dokladů, které byly součástí správního spisu Komise a že také znala obsah všech těchto listin s výjimkou čtyř, a sice dvou žádostí Komise o informace zaslaných nizozemským orgánům a odpovědí těchto orgánů. Přitom žalobkyně mohla ode dne 21. září 2001 požádat o nahlédnutí do posledně uvedených dokladů. Navíc dopisem nizozemských orgánů ze dne 11. října 2001 žalobkyně obdržela druhou žádost Komise o informace ze dne 13. června 2001, odpověď nizozemských orgánů ze dne 23. dubna 2001 na první žádost o informace, která zcela zopakovala otázky položené Komisí dne 27. října 2000 a odpověď stejných orgánů ze dne 23. července 2001 na druhou žádost o informace, která zahrnovala zprávu FIOD.

- 77 Na jednání nicméně žalobkyně tvrdila, že nebyla obeznamována s obsahem dvou dokladů, které také souvisely s tímto řízením: dopisem Komise zaslaným nizozemským orgánům, kterým je informuje, že žádost o prominutí cla, kterou podaly dne 8. února 1999, není přípustná a stanoviskem nebo zápisem z jednání odborné skupiny složené ze zástupců všech členských států, která se sešla v rámci výboru pro celní kodex a kterou Komise konzultovala dne 9. listopadu 2001 ohledně žádosti nizozemských orgánů ze dne 22. května 2000.

- 78 Co se týče zaprvé dopisu Komise, který zaslala nizozemským orgánům, je třeba připomenout, že tento dopis měl za cíl informovat tyto orgány, že žádost o prominutí cla, kterou podaly dne 8. února 1999, není přípustná, protože žalobkyně neměla příležitost předem nahlédnout do celého spisu připraveného těmito orgány. Je přitom důležité konstatovat, že dne 10. května 1999 sama Komise informovala žalobkyni, že z tohoto důvodu zamýšlí prohlásit tuto žádost o prominutí cla za nepřípustnou.

79 Co se týče zadruhé prací odborné skupiny složené ze zástupců všech členských států, která se sešla v rámci výboru pro celní kodex a kterou Komise konzultovala dne 9. listopadu 2001, je třeba zamítnout argument žalobkyně, podle kterého Komise porušila práva obhajoby tím, že jí na tomto jednání neumožnila předložit vyjádření a že ji neinformovala o obsahu a výsledku tohoto jednání. Prováděcí nařízení totiž nestanoví účast žadatele o prominutí cla na práci výboru pro celní kodex ani povinnost ho informovat o stanovisku tohoto výboru. Je rovněž důležité uvést, že konzultace této skupiny představuje poslední fázi řízení o prominutí cla předtím, než Komise přijme své konečné rozhodnutí. Tato konzultace se musí uskutečnit poté, co žadatel o prominutí cla měl příležitost nahlédnout do spisu a uplatnit svá vyjádření, přičemž výbor vydá své stanovisko na základě vytykánych skutečností a listin ze spisu, se kterými se již žadatel obeznámil. Stejně tak, co se týče části žalobního důvodu žalobkyně, podle kterého se nemohla obeznámit s určitými ústními rozhovory mezi Komisí a nizozemskými orgány, které se konaly na dřívějším jednání výboru pro celní kodex dne 20. září 2000, tento argument nemůže být rovněž přijat. Nic v napadeném rozhodnutí nepodporuje závěr, že Komise založila své zamítavé rozhodnutí na skutečnostech, které nebyly obsaženy v listinách ve správním spisu.

80 Z toho vyplývá, že Komise neporušila právo žalobkyně na přístup ke spisu.

81 Konečně, pokud jde o část žalobního důvodu týkajícího se doručení zprávy FIOD Komisi bez předchozího souhlasu žalobkyně, stačí konstatovat, že to byla samotná žalobkyně, která si při příležitosti kontroly spisu připraveného nizozemskými orgány stěžovala dopisem ze dne 2. května 2000 těmto orgánům, že tento spis obsahoval příliš selektivní citace dotčené zprávy, přestože v této zprávě je obsaženo velké množství skutečností v její prospěch, a která považovala za nezbytné doplnit spis doklady, jež jsou součástí zprávy FIOD. Kromě toho je na místě uvést, že vnitrostátní orgány musí doručit Komisi všechny doklady, které jsou relevantní pro rozhodnutí o žádosti o prominutí cla, aniž by byly povinny žádat o předchozí souhlas zúčastněnou osobu.

82 Tyto části žalobního důvodu tedy musí být zamítnuty.

4. Co se týče části žalobního důvodu ohledně průtahu v obdržení odpovědi nizozemských orgánů

— Argumenty účastníků řízení

83 Žalobkyně uvádí, že podle napadeného rozhodnutí došly Komisi odpovědi nizozemských orgánů na žádosti Komise o informace, zaslané dne 23. dubna a 23. července 2001, až dne 4. května, respektive 2. srpna 2001, a sice víc než jeden a půl týdne později. Žalobkyně se domnívá, že tato lhůta je nepřiměřená a málo věrohodná ve vztahu ke lhůtám pro doručení poštou do Belgie, které uvedly nizozemské pošty, jež jsou čtyři až šest pracovních dnů pro běžnou poštu a dva až tři pracovní dny pro prioritní zásilky. Navíc rozhodné datum bylo datum obdržení poštovní zásilky Komisí, a nikoliv jejího zaregistrování. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nemá žádný prostředek kontroly skutečného data obdržení, je Komise povinná ho prokázat. Při nepředložení takového důkazu je třeba se držet nejdelší lhůty stanovené nizozemskými poštami, což znamená šesti pracovních dní. V konečném důsledku byla devítiměsíční lhůta neprávem prodloužena až do 4. května a do 2. srpna 2001.

84 Komise tvrdí, že prodloužení lhůty končí dnem skutečného obdržení informací, a ne teoretickým datem, ke kterému by měla obdržet korespondenci.

— Závěry Soudu

85 Článek 907 prováděcího nařízení stanoví, že pokud si Komise vyžádá od vnitrostátních orgánů doplňující informace, prodlužuje se lhůta, kterou disponuje pro přijetí stanoviska k žádosti o prominutí cla až do dne, kdy uvedené informace obdrží. Jak právem uplatnila Komise, rozhodné datum je tedy den skutečného obdržení dokladů. Z přezkoumání dvou dotčených listin vyplývá, že byly obdrženy příslušnými službami Komise dne 4. května, respektive 2. srpna 2001. Naopak data navrhovaná žalobkyní, vypočítaná podle lhůt doručení poštou uvedených čistě informačně nizozemskými poštami, postrádají jakoukoliv relevanci.

86 Tato část žalobního důvodu tedy musí být zamítnuta.

5. Co se týče části žalobního důvodu ohledně průtahu v doručení zprávy FIOD nizozemskými orgány

— Argumenty účastníků řízení

87 Žalobkyně uvádí, že nizozemské orgány potřebovaly pro zaslání zprávy FIOD vyžadované Komisí více než pět týdnů, a sice dobu ode dne 13. června do 23. července 2001. Vyřízení jednoduché žádosti o zaslání přesně označené listiny by přitom nemělo trvat více než dva týdny. Lhůta devíti měsíců může být prodloužena pouze za výjimečných okolností, které musí být vykládány restriktivně. Období letních prázdnin nemůže odůvodnit takový průtah. Stejně tak s ohledem na skutečnost, že řízení o prominutí cla je zcela upraveno právem Společenství, jakož

i role Komise v tomto řízení, nese Komise plnou odpovědnost za průtahy vnitrostátních orgánů a Soud je příslušný rozhodovat o žalobních důvodech týkajících se postupu těchto orgánů. Žalobkyně má v důsledku toho za to, že lhůta devíti měsíců mohla být prodloužena pouze o 15 dní.

- 88 Komise poznamenává, že lhůta pěti týdnů byla poněkud delší, ale nikoliv nepřiměřená. Zároveň tvrdí, že prováděcí nařízení neobsahuje žádné ustanovení upřesňující lhůtu, kterou vnitrostátní orgány disponují pro poskytnutí doplňujících informací Komisi.

— Závěry Soudu

- 89 Je třeba uvést, že články 906a a 907 prováděcího nařízení sice stanoví lhůtu pro to, aby zúčastněná osoba vyhotovila svá vyjádření k námitkám Komise, žádné ustanovení ale nestanoví podobnou lhůtu pro doručení informací vyžadovaných Komisí vnitrostátními orgány. Stejně tak údajné průtahy, které se odvozují výlučně z jednání nebo opomenutí vnitrostátních orgánů, nemohou být přičítány Komisi s výjimkou výjimečných okolností, zejména pokud Komise nejedná s určitou péčí při dlouhodobé nečinnosti vnitrostátních orgánů. V každém případě se Soud domnívá, že v projednávaném případě nebyla pětítýdenní lhůta doručení nadměrná s přihlédnutím zejména ke skutečnosti, že žádost Komise byla obdržena během období letních prázdnin.

90 Tato část žalobního důvodu musí být tedy zamítnuta.

6. Co se týče části žalobního důvodu ohledně nadměrného průtahy ve vyřízení žádosti o prominutí cla

— Argumenty účastníků řízení

91 Žalobkyně se domnívá, že vyřízení žádosti o prominutí cla trvalo příliš dlouho, a sice téměř čtyři roky, a že tato značná doba je plně přičitatelná příslušným orgánům. Žalobkyně připomíná, že 15. prosince 1997 podala svou žádost k nizozemským orgánům. Dne 15. května 1998 byla informována o tom, že tyto orgány předložily žádost Komisi, a byla požádána o podepsání prohlášení o souhlasu. Avšak vzhledem k tomu, že nebyla obeznámena s celým obsahem spisu, odmítla toto prohlášení podepsat. Dne 8. února 1999 byla nicméně žádost doručena Komisi. Dopisem ze dne 10. května 1999 jí Komise oznámila, že za neexistence tohoto prohlášení nemůže být spis vyřízen. Dne 24. února 2000 jí byl konečně poskytnut přístup k celému spisu nizozemských orgánů. Dne 22. května 2000 byla žádost o prominutí cla podruhé zaslána Komisi. Poté trvalo vyřízení této žádosti rok a půl, přičemž Komise neprokázala náležitou péči, zejména co se týče průtahů vnitrostátních orgánů.

92 Komise uvádí, že žalobkyně nemohla dovodit žádnou jistotu ze lhůty devíti měsíců stanovené článkem 907 prováděcího nařízení. Také uplatňuje, že doba vyřízení spisu nizozemskými orgány jí nemůže být v žádném případě vytýkána.

— Závěry Soudu

93 Nejdříve je třeba uvést, že lhůta, která uplynula mezi podáním žádosti o prominutí cla žalobkyní k nizozemským orgánům dne 15. prosince 1997 a dnem 29. května 2000, kdy Komise od těchto orgánů obdržela druhou žádost o prominutí cla ve prospěch žalobkyně, nemůže být přičítána Komisi. Toto období totiž předcházelo zahájení správního řízení před Komisí. Komise není odpovědná za údajné průtahy vnitrostátních orgánů při vyřizování žádosti o prominutí cla. V tomto ohledu je důležité konstatovat, že žalobkyně nezpochybňuje rozhodnutí Komise, kterým prohlásila první žádost nizozemských orgánů podanou dne 8. února 1999 za nepřijatelnou. Toto odmítnutí bylo ve skutečnosti odůvodněno starostí zajistit právo žalobkyně na přístup ke spisu připravenému nizozemskými orgány, jak žalobkyně v replice sama uznala (viz bod 29).

94 Co se týče lhůty vyřízení věci Komisí samou, argumentace žalobkyně rovněž nemůže být přijata. Jelikož totiž články 907 a 909 prováděcího nařízení stanoví prekluzivní lhůtu pro přijetí rozhodnutí Komise o žádosti o prominutí cla, Soud se musí omezit na ověření, zda tato lhůta byla skutečně dodržena. Přitom tato otázka byla přezkoumána v rámci předcházejících částí žalobního důvodu týkajících se zachování pravidel při postupném prodlužování lhůty a Soud již v tomto ohledu prohlásil řízení za prosté vad.

95 Tato část žalobního důvodu tedy musí být zamítnuta.

7. Závěr ohledně prvního žalobního důvodu

- 96 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že přerušení lhůty uskutečněná v řízení o prominutí dovozního cla vedeném Komisí byla v souladu s příslušnými ustanoveními celní právní úpravy. V důsledku toho je namístě mít za to, že Komise přijala napadené rozhodnutí ve lhůtě za tímto účelem stanovené. Je rovněž namístě mít za to, že Komise neporušila ani řízení o prominutí dovozního cla, ani práva obhajoby.
- 97 V důsledku toho musí být tento žalobní důvod zamítnut.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neexistence hrubé nedbalosti ve smyslu článku 239 celního kodexu a článku 905 prováděcího nařízení

1. Co se týče pojmu „hrubá nedbalost“ a relevantních kritérií pro posouzení její existence v projednávaném případě

— Argumenty účastníků řízení

- 98 Žalobkyně uvádí, že Komise posoudila v napadeném rozhodnutí, že se v projednávaném případě jedná o zvláštní situaci, a sice o podvod spáchaný celníkem. Uvedla, že Komise uznala, že jí nemůže být vytýkáno žádné podvodné jednání. Komise se nicméně domnívala, že žalobkyně jednala s hrubou nedbalostí,

protože navzdory druhu dotyčného zboží nevyplnila doklady určené pro celní tranzit se zvláštní péčí a nekontrolovala všechny části zásilek.

- 99 Žalobkyně zpochybňuje argument Komise, podle kterého při posouzení existence nebo neexistence hrubé nedbalosti je rozhodující povaha zboží. Uvádí, že obecné pravidlo je, že s veškerým zbožím musí být zacházeno se stejnou péčí, s výjimkou, kdy zákonodárce stanovil přesná pravidla pro určené zboží. Navíc uvádí, že u celních operací týkajících se cigaret není více problémů s vyřízením než u operací, které se týkají jiných druhů zboží. Zároveň tvrdí, že její péče musí být posuzována v souvislostech převládajících v momentu dotčených přeprav, přičemž uvádí, že v této době bylo pro hospodářské subjekty nemyslitelné, že celní úředníci mohou být zkorumpováni, a podvod týkající se cigaret byl tedy neznámým jevem.
- 100 Žalobkyně poznamenává, že Soudní dvůr při výkladu pojmu „hrubá nedbalost“ ve smyslu článku 239 celního kodexu stanovil, že kritéria, ke kterým musí být přihlédnuto, jsou složitost právní úpravy, jejímž nedodržením vznikl celní dluh a péče a profesní zkušenost hospodářského subjektu (rozsudek Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, Recueil, s. I-7877, bod 56). Avšak Komise přihlédla pouze ke kritériu péče.
- 101 Žalobkyně uvádí, že Komise založila své posouzení existence hrubé nedbalosti obzvláště na čtyřech následujících okolnostech: zaprvé neuvedení poznávacích značek ve výtiscích č. 5 tranzitních dokladů; zadruhé skutečnosti, že zboží nebylo předloženo celnímu úřadu určenému v tranzitním dokladu; zatřetí způsobu doručení výtisku č. 5 tranzitního dokladu a začtvrté opomenutí informovat se

dostatečně o kupujících zboží. Žalobkyně tvrdí, že tyto okolnosti, ať už jednotlivě, nebo jako celek, nemohou založit existenci hrubé nedbalosti z její strany. Žalobkyně konečně uplatňuje, že Komise neprokázala existenci příčinné souvislosti mezi touto údajnou nedbalostí a posuzovanou zvláštní situací.

- 102 Komise uvádí, že podvodné jednání německého celníka představuje skutečně zvláštní situaci ve smyslu článku 905 prováděcího nařízení, ale tvrdí, že žalobkyně v projednávaném případě prokázala hrubou nedbalost. Domnívá se, že posouzení existence takové nedbalosti vyžaduje přezkoumání toho, zda zúčastněná osoba učinila vše pro dodržení veškerých celních pravidel a jednala přitom s přiměřenou péčí odpovídající svým profesním zkušenostem. Kromě toho uplatňuje, že při posouzení péče, kterou musí prokázat hospodářský subjekt při tranzitu Společenství, musí být přihlédnuto ke druhu přepravovaného zboží.

— Závěry Soudu

- 103 Článek 905 prováděcího nařízení, ustanovení, které upřesňuje a rozvádí pravidlo obsažené v článku 239 celního kodexu, představuje obecné ustanovení o ekvité určené zejména k úpravě výjimečných situací, které jako takové nespádají pod jeden z případů stanovených v článcích 900 až 904 prováděcího nařízení (rozsudek Soudního dvora ze dne 25. února 1999, *Trans-Ex-Import*, C-86/97, Recueil, s. I-1041, bod 18). Z uvedeného článku 905 vyplývá, že vrácení dovozního cla podléhá splnění dvou kumulativních podmínek, a sice zaprvé existenci zvláštní situace a zadruhé neexistenci hrubé nedbalosti a podvodného jednání ze strany zúčastněné osoby (rozsudek Soudu ze dne 12. února 2004, *Aslantrans v. Komise*, T-282/01, Recueil, s. II-693, bod 53). V důsledku toho k odmítnutí vrácení cel postačuje, že jedna z těchto dvou podmínek není splněna (rozsudky Soudu ze dne 5. června 1996, *Günzler Aluminium v. Komise*, T-75/95, Recueil, s. II-497, bod 54, a výše uvedený *Aslantrans v. Komise*, bod 53).

104 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že podmínka existence zvláštní situace je v projednávaném případě splněna zejména proto, že se na realizaci podvodu aktivně podílel celní úředník, přičemž uvedený podvod vedl ke vzniku dotčeného celního dluhu. Stejně tak Komise nezjistila existenci podvodného jednání ze strany žalobkyně. Domnívala se nicméně, že žalobkyně jednala s hrubou nedbalostí. V důsledku toho se přezkoumání Soudu musí týkat výlučně otázky, zda Komise posoudila, nebo neposoudila chybně údajnou existenci hrubé nedbalosti ze strany žalobkyně.

105 V tomto ohledu je nejdříve třeba upřesnit, že výše uvedený rozsudek Söhl & Söhlke dovolávaný žalobkyní, neobsahuje taxativní výčet kritérií, ke kterým může být přihlédnuto při stanovení existence hrubé nedbalosti. Bod 56 tohoto rozsudku totiž pouze uvádí, že je třeba „zejména“, a ne tedy výlučně přihlédnout ke složitosti ustanovení, jejichž nedodržením vznikl celní dluh, k profesní zkušenosti a péči hospodářského subjektu. Při posouzení existence nebo neexistence hrubé nedbalosti tedy mohou hrát roli i jiná kritéria (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, *British American Tobacco*, C-222/01, Recueil, s. I-4683, bod 71). Kromě toho je třeba uvést, že v rozporu s tím, co uplatňuje žalobkyně, se Komise v projednávaném případě neomezila na posouzení péče žalobkyně, ale přihlédla v napadeném rozhodnutí také k její profesní zkušenosti, jakož i k její znalosti použitelné právní úpravy.

106 Tvzení žalobkyně, podle kterého Komise neměla přihlédnout k povaze zboží, které bylo předmětem dotčených operací, nemůže být přijato. Soudní dvůr totiž rozhodl, že v rámci posouzení existence hrubé nedbalosti musí být zvláštní pozornost věnována povaze přepravovaného zboží (výše uvedený rozsudek *British American Tobacco*, bod 72). Obzvláště celní operace, které se týkají takového vysoce zdaněného zboží, jako jsou cigarety, v sobě zahrnují zvláštní rizika podvodu nebo krádeže, zejména během jejich přepravy.

107 V tomto ohledu je důležité uvést, že podvod týkající se cigaret byl v rozhodné době obecným jevem. Trh s cigaretami byl totiž již před rokem 1994, v době skutkových okolností v této věci, obzvláště náchylný k rozvoji protiprávního obchodu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek British American Tobacco, bod 72). Co se týče tvrzení žalobkyně, podle kterého bylo v této době pro hospodářské subjekty nemyslitelné, že celní úředníci mohou být zapojeni do korupce, je třeba uvést, že i kdyby toto tvrzení bylo považováno za prokázané, není v projednávaném případě relevantní. Komise totiž ve svém posouzení existence zvláštní situace, přihlédla k okolnosti, že hospodářské subjekty mohou legitimně očekávat, že výkon správních funkcí není narušován zkorumpovanými celními úředníky.

108 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba analyzovat okolnosti, o které se opřela Komise v napadeném rozhodnutí při posouzení existence hrubé nedbalosti ze strany žalobkyně, jakož i část žalobního důvodu dovolávaného žalobkyní ohledně údajné neexistence v projednávaném případě příčinné souvislosti mezi zvláštní situací a hrubou nedbalostí, kterou jí Komise vytýkala.

2. Co se týče neuvedení poznávacích značek na výtiscích č. 5 prohlášení T 1

— Argumenty účastníků řízení

109 Žalobkyně připouští, že žádný z výtisků č. 1 a č. 5 dotčených prohlášení T 1 neuváděl poznávací značku dopravních vozidel, ale uvádí, že jejich poznávací značky byly ručně zapsány ve výtiscích č. 4. Uvádí, že poznávací značka nákladních automobilů nebyla ještě známa v momentu vyplnění prohlášení T 1. Žalobkyně upřesňuje, že výtisk č. 1 byl oddělen od ostatních a na zadní straně každého výtisku byl připevněn

nákladní list. Podle žalobkyně, když nákladní automobil přijel, byla jeho poznávací značka zapsána na výtisk č. 4, ale tento zápis nemohl být okopírován na jiných výtiscích z důvodu přítomnosti nákladních listů. Oddělení výtisku č. 1, jakož i opomenutí uvedení poznávací značky ve výtisku č. 5 jsou v Nizozemsku běžnou praxí, obecně připouštěnou celními orgány, jak vyplývá z písemného prohlášení pana FB. ze dne 6. srpna 2002.

- 110 Žalobkyně rovněž poznamenává, že většina dotčených zásilek byla na místě zkontrolována nizozemskými orgány, které nevznesly námitky ve vztahu k příslušným prohlášením T 1. Uvádí, že ode dne 1. dubna 1994 byla poznávací značka uvedená také v předběžných zprávách, které byly doručeny celním úřadem odeslání na celní úřad určení. Označení přeprav bylo tedy známé jak celnímu úřadu odeslání, tak celnímu úřadu určení. Kromě toho se žalobkyně ukázala zvláště pečlivou, když opatřila každou přepravu celní závěrou, přestože k tomu nebyla povinna. Tyto celní závěry zakládaly spojení mezi tranzitními doklady a přepravou, protože číslo schválení žalobkyně bylo uvedeno v tranzitním dokladu, v nákladním listu a v celní závěře.
- 111 Navíc žalobkyně uplatňuje, že uvedení poznávacích značek ve výtiscích č. 5 a č. 7 prohlášení T 1 nemá pro kontrolu žádnou dodatečnou hodnotu, protože na celním úřadu určení se kontrola provádí za pomoci výtisku č. 4. Kromě toho to nebylo vozidlo, které bylo předmětem kontroly, ale kontejner nebo návěs, které byly v projednávaném případě uzavřeny, přičemž čísla celní závěry byla uvedena ve výtiscích č. 4, 5 a 7 prohlášení T 1.
- 112 Komise namítá, že z článku 341 a přílohy 37 prováděcího nařízení vyplývá, že existuje právní povinnost uvést v momentu odeslání totožnost dopravního prostředku. Avšak žalobkyně vědomě poznávací značku ve výtisku č. 5 dotčeného

prohlášení T 1 neuvedla, což mimořádně ztížilo kontrolu řádného průběhu přepravy zboží ze strany celních orgánů. Připojení celních závěr s číslem autorizovaného dopravce žalobkyně není pro účely kontroly dostatečné.

— Závěry Soudu

113 Příloha 37 hlava II bod A 18 prováděcího nařízení stanoví, že poznávací značka a státní příslušnost dopravního prostředku musí být uvedena v kolonce č. 18 prohlášení T 1. Z uvedené přílohy jednoznačně vyplývá, že celní prohlášení musí zejména upřesnit poznávací značku vozidla, jakož i poznávací značku návěsu, je-li použit návěs a tahač s různými poznávacími značkami. Tato kolonka č. 18 se v případě tranzitního režimu Společenství použije povinně a je obsažena ve všech výtiscích prohlášení T 1. Z toho vyplývá, že poznávací značky musí být uvedeny ve všech výtiscích prohlášení T 1, které se použijí v rámci režimu tranzitu Společenství.

114 V projednávaném případě není zpochybněno, že poznávací značky dopravních prostředků byly uvedeny pouze ve výtiscích č. 4 prohlášení T 1, které byly určeny pro celní úřad určení. Nebyly tedy uvedeny ve výtisku č. 1, který si ponechává celní úřad odeslání, ani v tiskopise č. 5, který celní úřad určení vrátí celnímu úřadu odeslání. Nejdříve je třeba poznamenat, že žalobkyni se nepodařilo uspokojujícím způsobem vysvětlit důvod, proč nebyla poznávací značka uvedena v tiskopisech č. 1 a č. 5. I kdyby totiž, jak uvádí, byl výtisk č. 1 oddělen od ostatních výtisků a kdyby z důvodu přítomnosti nákladních listů nemohly být zápisy v tiskopisech č. 4 automaticky zkopírovány do všech výtisků, nic by nebránilo žalobkyni, aby

poznávací značku ručně zapsala do výtisků č. 1 a č. 5, jak to udělala ve výtiscích č. 4 (viz v tomto smyslu přílohu 37 prováděcího nařízení, hlavu I, bod C, druhý pododstavec). Tento zápis se měl uskutečnit v momentu, kdy již byla známa poznávací značka dopravního prostředku nebo nejpozději v momentu odeslání zboží.

- 115 Kromě toho ze zprávy FIOD (bod 9.7, s. 45) vyplývá, že žalobkyně úmyslně neuvedla poznávací značky vozidel, protože v momentu vyhotovení celních dokladů znala přesnou poznávací značku nákladního vozidla, které mělo přepravit zboží. Z této zprávy (bod 9.7, s. 46) rovněž vyplývá, že pan FB., který byl u žalobkyně odpovědný za vyřízení celních formalit, obdržel podle svého vlastního prohlášení výslovnou instrukci pana C., komisionáře, neuvádět poznávací značky v prohlášeních T 1. Vzhledem k tomu, že pan FB. byl zaměstnancem žalobkyně, jeho jednání musí být v projednávaném případě přičtena žalobkyni.
- 116 Žalobkyně uplatňuje, že ode dne 1. dubna 1994 byla poznávací značka uvedena také v předběžných zprávách, které byly celním úřadem odeslání doručeny na celní úřad určení. Je třeba nicméně uvést, že systém předběžných oznámení nebyl použit během prvních pěti operací, které se konaly mezi dnem 16. února a 23. března 1994, a že německé orgány zavedly tento systém až v srpnu 1994, což znamená až po proběhnutí poslední z dotčených operací dne 5. července 1994.
- 117 Žalobkyně také uvádí, že kontejnery nebo návěs byly opatřeny celní závěrou, jejíž číslo bylo uvedeno v tranzitním dokladu. V tomto ohledu tvrdí, že to nebylo vozidlo, které bylo předmětem kontroly, ale kontejnery nebo návěs. Přitom je důležité poznamenat, že připojení celní závěry bylo v projednávaném případě dobrovolným opatřením, zatímco zápis poznávacích značek byl povinný. Kromě toho čísla celních

závěr zakládala spojení pouze mezi zbožím, jež bylo předmětem dotčeného celního prohlášení a kontejnery nebo návěsem použitým pro přepravu, a nikoliv vozidlem samým. V tomto ohledu je třeba připomenout, že příloha 37 prováděcího nařízení stanoví výslovně, že celní prohlášení musí upřesňovat jak poznávací značku vozidla, tak poznávací značku návěsu. Je tedy na místě dojít k závěru, že v projednávaném případě použití celní závěry neodůvodňuje neuvedení poznávacích značek dopravních prostředků.

- 118 Žalobkyně rovněž tvrdí, že uvedení poznávacích značek v jiných výtiscích, než je výtisk č. 4 nemá žádnou dodatečnou hodnotu pro kontrolu, protože na celním úřadu určení se kontrola provádí za pomoci tohoto výtisku. Nicméně, pokud by, jak vyžaduje celní právní úprava, byl celní úřad odesláním obeznámen s poznávacími značkami vozidel přepravujících zboží, které podléhá tranzitnímu režimu, byl by případně schopen buď požádat jiné celní úřady, zejména celní úřad určení uvedený v prohlášeních T 1, o kontrolu dotčených vozidel při příjezdu zboží, nebo požádat příslušné orgány o kontrolu přeprav v průběhu cesty. Protože však celní úřad odesláním nedisponoval údajem o vozidlech ani ve výtisku č. 1, ani ve výtisku č. 5, byla možnost pozdější kontroly průběhu těchto operací velmi omezená.

- 119 Konečně žalobkyně poznamenává, že opomenutí uvedení poznávací značky ve výtisku č. 5 je v Nizozemsku běžnou praxí připouštěnou celními orgány. Kromě toho tvrdí, že v momentu odeslání zboží nizozemské orgány ve většině případů zkontrolovaly prohlášení T 1 a nevznesly námitky. Avšak i kdyby tato tvrzení byla považována za prokázaná, je třeba uvést, že se žalobkyně jako velmi zkušený deklarant nemůže při nedodržení formálních povinností celního režimu, které jí přísluší, dovolávat existence určité praxe v dané oblasti ani počátečního nereagování nizozemských celních orgánů.

- 120 Je tedy třeba konstatovat, že žalobkyně nesplnila své povinnosti jakožto deklarant. Přitom takové porušení formální povinnosti tranzitního režimu Společenství jako je neuvedení poznávacích značek použitých dopravních prostředků může představovat okolnost, která zakládá existenci hrubé nedbalosti ze strany hospodářského subjektu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *British American Tobacco*, bod 70). Kromě toho je namístě dojít k závěru, že toto porušení mohlo v projednávaném případě ztížit kontrolu celních operací. Poznávací značka byla totiž v projednávaném případě uvedena pouze ve výtisku č. 4 prohlášení T 1, a sice ve výtisku, který byl úředně potvrzen zkorumpovaným celníkem. Orgány celního úřadu odeslání naopak těmito poznávacími značkami ve výtiscích č. 1 a č. 5 nedisponovaly. Jak bylo řečeno, tato okolnost byla na újmu možností kontroly sporných operací orgány celního úřadu odeslání.
- 121 V důsledku toho je namístě dojít k závěru, že Komise se nedopustila pochybení, když měla za to, že opomenutí žalobkyně uvést poznávací značky vozidel ve výtiscích č. 5 prohlášení T 1 je skutečností zakládající hrubou nedbalost.

3. Co se týče změny celního úřadu určení uvedeného v celních dokladech

— Argumenty účastníků řízení

- 122 Žalobkyně připouští, že všechny dotčené zásilky byly doručeny celnímu úřadu ve Philippsreut, dokonce i ty zásilky, u kterých tranzitní doklady uváděly jako celní úřad určení Schirnding. Žalobkyně nicméně uplatňuje, že čl. 356 odst. 3 prováděcího nařízení výslovně povoluje změnu celního úřadu určení. Upřesňuje, že z článku 204 a čl. 96 odst. 1 celního kodexu vyplývá, že deklarant je odpovědný za předložení

zboží celnímu úřadu, nezáleží příliš kterému, protože deklarant nemá v praxi žádný vliv na výběr úřadu a trasy ze strany přepravce. Navíc v rámci systému předběžného oznámení je úřad, kterému bylo zboží předloženo, povinen nahlásit tuto skutečnost takovým způsobem, aby celní úřad odeslání a celní úřad určení uvedené v celním dokladu mohly být informovány o změně.

- 123 Žalobkyně uvádí, že v každém případě zapsala celní úřad určení podle údajů od pana C., komisionáře, protože neudržovala přímé kontakty s konečnými kupujícími a zdůrazňuje, že přepravci nejednali podle jejích instrukcí, ale podle instrukcí kupujících. Uvádí rovněž, že vzhledem k tomu, že dva údajní kupující měli sídlo na Slovensku, byl výběr celního úřadu v Schirnding nejlogičtější. Nicméně, jak vyplynulo v roce 1993 z vyšetřování nizozemské organizace silničních dopravců, docházelo na tomto celní úřadu běžně ke značným zpožděním, což podle žalobkyně vysvětluje, že přepravci změnili v průběhu cesty své trasy.
- 124 Navíc žalobkyně poznamenává, že když zjistila, že všechna prohlášení T 1 pro dotčené operace byla úředně potvrzena celním úřadem ve Philippsreut, uvedla tento úřad jako celní úřad určení, což učinila u posledních dvou operací (prohlášení T 1 č. 120936 ze dne 28. června 1994 a č. 120986 ze dne 5. července 1994).
- 125 Komise upřesňuje, že výtky určené žalobkyni se netýká změny celního úřadu určení v průběhu přepravy, ale skutečnosti, že minimálně v devíti z jedenácti dotčených prohlášení T 1 uvedla jeden celní úřad určení, přestože věděla nebo měla a mohla vědět, že tento údaj byl nesprávný. Žalobkyně uvedla celní úřad ve Philippsreut

v prohlášeních T 1 nejdříve až dne 28. června 1994, tedy po čtyřech měsících a devíti zásilkách. Žalobkyně tedy nejednala s nezbytnou péčí, co se týče správnosti informací zanesených v tiskopisech T 1.

— Závěry Soudu

- 126 Je na místě konstatovat, že všechny zásilky, které byly předmětem dotčených celních operací, byly předloženy celnímu úřadu ve Philippsreut. Tento celní úřad tedy pro účely použití režimu vnějšího tranzitu Společenství představuje pro tyto operace celní úřad určení. Je nesporné, že z jedenácti dotčených celních prohlášení minimálně prvních devět uvádělo nicméně jiný celní úřad určení, a sice celní úřad v Schirnding.
- 127 Žalobkyně uplatňuje, že čl. 356 odst. 3 prováděcího nařízení umožňuje, aby operace tranzitu Společenství byla ukončena na jiném celním úřadu, než je celní úřad stanovený v příslušném prohlášení T 1. Nicméně je třeba konstatovat, že, jak Komise právem uvedla, výtkou určenou žalobkyni není skutečnost, že zaměnila v průběhu přepravy celní úřad určení, ale že při předložení celních prohlášení poskytla úmyslně nebo z nedbalosti celním orgánům nesprávné údaje.
- 128 Jak vyplývá ze článku 199 prováděcího nařízení, jakož i z přílohy 37 tohoto nařízení, podáním celního prohlášení podepsaného deklarantem na celní úřad vzniká odpovědnost za správnost údajů uvedených v celním prohlášení a pravost přiložených dokladů. Z toho vyplývá, že úmyslné nebo nedbalostní poskytnutí chybných údajů v celním prohlášení představuje porušení povinností deklaranta.

129 Přitom určité listiny ze spisu umožňují mít za to, že žalobkyně, v rozporu s tím, co tvrdí, věděla již v momentu vyplnění celních dokladů, že celní úřad určení, který uvedla, není celním úřadem, kde mělo být zboží předloženo. Ve zprávě FIOD totiž nizozemské orgány došly k závěru, že žalobkyně uvedla úmyslně chybný celní úřad určení. Zpráva (bod 5.1, s. 24) uvádí zejména, že „[v] prohlášeních T 1 (s výjimkou posledních dvou přeprav), jakož i v informacích o odeslání, které byly vyhotoveny obviněným [FB.] v polovině března 1994 a podány na celní úřad v Delfzijl, je pokaždé úmyslně a na příkaz [C., komisionáře] uveden Schirnding jako celní úřad určení, přestože celním úřadem určení byl ve skutečnosti Philippsreut, což věděli rovněž obvinění [B.] a [FB.]“. Zpráva (bod 5.3.1, s. 25) obsahuje rovněž následující prohlášení pana FB.: „Věděl jsem, že cigarety byly přepravovány přes Philippsreut. [...] Musel jsem vždy na příkaz [C., komisionáře] uvést Schirnding jako celní úřad určení.“ V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v souvislosti s touto věcí, pan FB. popřel svá dřívější tvrzení, protože v prohlášení ze dne 30. září 2002 tvrdil, že v momentu odeslání zásilek nevěděl, že tyto budou předloženy celnímu úřadu ve Philippsreut. Soud má nicméně za to, že toto prohlášení, které bylo učiněno výlučně pro účely této věci, nemůže zbavit důkazní hodnoty prohlášení, které pan FB. učinil pro nizozemské orgány při jimi vedeném vyšetřování.

130 V důsledku toho je na místě dojít k závěru, že pro většinu sporných operací žalobkyně v celních prohlášeních, které vyhotovila, úmyslně uvedla nesprávný celní úřad určení. Přitom toto chování představuje nejenom porušení formálních povinností žalobkyně jako deklaranta a hlavního povinného v dotčených operacích, ale mohlo být také na újmu možnostem kontroly těchto operací celními orgány. Celní úřad odeslání totiž nebyl informován o tom, že náklady cigaret budou předloženy celnímu úřadu ve Philippsreut, a nemohl tedy o této skutečnosti orgány tohoto úřadu předběžně informovat. Tato okolnost mohla ulehčit podvodná jednání zkorumpovaného celníka p. Maurice, jelikož jeho kolegové z celního úřadu ve Philippsreut nebyli informováni o očekávaném příjezdu hlavních nákladů cigaret.

- 131 Toto posouzení nemůže být vyvráceno argumentem žalobkyně, podle kterého v rámci systému předběžných oznámení je celní úřad, kterému je zboží skutečně předloženo, povinen nahlásit tuto skutečnost celnímu úřadu odeslání a celnímu úřadu určení uvedenému v celním dokladu. I kdyby se totiž mělo za prokázané, že tento systém byl v projednávaném případě skutečně použit, je třeba konstatovat, že poskytnutí chybného údaje celnímu úřadu určení se dotýká samotného cíle systému předběžného oznámení, kterým je umožnit celnímu úřadu určení být předem informován o tom, že je na cestě zásilka rizikového zboží.
- 132 Je tedy třeba dojít k závěru, že Komise se nedopustila pochybení, když měla za to, že žalobkyně úmyslně uvedla celní úřad určení, o kterém od začátku věděla, že je nesprávný, a když přihlédla k této skutečnosti ve svém posouzení existence hrubé nedbalosti ze strany žalobkyně.

4. Co se týče způsobu zaslání výtisku č. 5 prohlášení T 1

— Argumenty účastníků řízení

- 133 Žalobkyně vysvětluje, že doručení celních dokladů od celního úřadu určení na celní úřad vyřizující celní režim oficiální cestou vykazovalo značné zpoždění a že byla informována nizozemskými orgány, že je přípustné zaslání výtisků č. 5 prohlášení T 1 přímo celním úřadem určení. Tvrdí, že z tohoto důvodu předala řidiči a panu C., komisionáři, obálky označené adresou celního úřadu v Coevorden, aby byly vydány

nizozemským orgánům. Německý celník však tyto obálky nepoužil a svěřil výtisky č. 5 řidiči nebo panu C., komisionáři, kteří je předali žalobkyni, jež je obratem doručila nizozemským celním orgánům. Přitom podle žalobkyně tento systém zaslání, který nebyl obvyklý, nebyl nicméně v rozporu s čl. 356 odst. 2 prováděcího nařízení, které nic neupřesňuje, pokud jde o zaslání prohlášení T 1 celním úřadem určení.

- 134 Navíc, když se zjistilo, že výtisk č. 5 prohlášení T 1 ze dne 16. února 1994 (prohlášení T 1 č. 120228), který patřil k první z dotčených operací, nebyl zaslán na celní úřad v Coevorden, žalobkyně nejdříve telefonicky a pak faxem ze dne 25. února 1994 kontaktovala oddělení vyřizující celní režim tohoto celního úřadu, přičemž mu zaslala nejdříve kopii a pak originál tohoto výtisku. Faxy ze dne 15. a 28. března 1994 rovněž zaslala kopie tiskopisů č. 5, které patřily k operacím ze dne 25. února a 23. března 1994 (prohlášení T 1 č. 120274 a č. 120410). Žalobkyně použila tento postup také pro následující přepravy. Nizozemské celní orgány byly tedy dokonale informovány o použitém postupu doručení a výslovně přijaly dotčené celní doklady.

- 135 Konečně žalobkyně tvrdí, pro případ, že by Soud měl za to, že použitý postup byl v rozporu s celní právní úpravou, že v projednávaném případě musí být při posuzování pojmu „hrubá nedbalost“ přihlédnuto ke složitosti této právní úpravy, v souladu s výše uvedeným rozsudkem Söhl & Söhlke.

- 136 Komise tvrdí, že čl. 356 odst. 2 prováděcího nařízení nepřipouští žádnou pochybnost o postupu, který musí být sledován při zaslání výtisku č. 5 prohlášení T 1, protože nic z tohoto ustanovení neumožňuje dovodit, že zásah třetích osob je povolen. Jedná se totiž o čistě správní řízení, které umožňuje celním orgánům kontrolovat řádný průběh tranzitu. Jako hospodářský subjekt zkušný v oblasti přepravy neměla žalobkyně nikdy souhlasit s aktivní účastí na zaslání výtisku č. 5.

— Závěry Soudu

- 137 Článek 356 odst. 2 prováděcího nařízení stanoví, že když je mu předloženo zboží vyznačí celní úřad určení na vyhotoveních prohlášení T 1 výsledek své kontroly a zašle jedno vyhotovení neprodleně celnímu úřadu odeslání. Článek 358 téhož nařízení dále stanoví, že členské státy mohou určit jeden nebo více ústředních orgánů, kterým příslušné celní úřady členských států určení zasílají doklady. Z toho vyplývá, že zaslání výtisku č. 5 prohlášení T 1 se musí uskutečňovat správní cestou přímo z celního úřadu určení do celního úřadu odeslání, s možnou účastí ústředních orgánů určených za tímto účelem členskými státy. Jak to Komise vysvětlila v odpovědi na organizační procesní opatření nařízená Soudem, zaslání se uskutečňuje celními orgány země určení zejména prostřednictvím řádně označených obálek, přičemž toto označení je zajištěno použitím zvláštních razítek, označovacím zařízením nebo zvláštními prostředky označování, které jsou sděleny Komisi a známy jiným příslušným vnitrostátním orgánům.

- 138 Celní právní úprava Společenství tedy neumožňuje, aby celní úřad určení mohl svěřit třetím osobám, zejména soukromým hospodářským subjektům, kteří se účastní

tranzitní operace, úkol doručit výtisk č. 5 prohlášení T 1 celnímu úřadu odeslání. Totiž s ohledem na nezpochybnitelnou zásadní roli tranzitního prohlášení T 1 v řádném fungování režimu vnějšího tranzitu Společenství (výše uvedený rozsudek *British American Tobacco*, bod 52), jakož i s ohledem na význam výtisku č. 5 tohoto prohlášení, co se týče určení eventuálního vzniku celního dluhu nebo oznámení možných vad, ke kterým došlo při přepravě zboží, orgánům celního úřadu odeslání, se musí doručení tohoto výtisku povinně uskutečnit mezi celními orgány bez zásahu hospodářských subjektů. Účast těchto subjektů na zaslání neumožňuje zajistit autentičnost dotčených dokladů a informací, které jsou v nich obsaženy, a zvyšuje rizika podvodu.

- 139 V odpovědi na otázky Soudu žalobkyně připustila, že sledovaný postup neodpovídal její dřívější praxi. Tento způsob zaslání ani nebyl tím způsobem, na kterém se mezi sebou dohodli žalobkyně a pan C., komisionář, a který spočíval v použití obálek označených adresou celního úřadu vyřizujícího celní režim v Coevorden, jež měly být doručeny řidičem nákladního vozidla orgánům celního úřadu určení, aby je tyto orgány použily pro poštovní doručení výtisků č. 5 celnímu úřadu vyřizujícímu celní režim. Následující prohlášení pana FB. obsažená ve zprávě FIOD (bod 8.3, s. 40 a 41) ukazují obzvláště dobře vady použitého postupu:

„[Výtisk č. 5] mi byl předán [C., komisionářem] nebo nepřímo [B.] [nadřízeným FB.] [...] Moje první reakce byla pokaždé, že jsem měl strach [...] Projevil jsem svůj údiv interní cestou a stěžoval jsem si u [B.] [...] Ohledně pozdějšího zaslání na útvar vyřizující celní režim jsem si s [B.] nic nedomluvil [...] Když [C., komisionář] přišel jednoho dne s orazítkovaným [výtiskem č. 5], cítil jsem, že mi vlasy vstávají na hlavě, přinejmenším jsem byl ohromen a současně rozzloben, že se nedržel toho, co jsme si domluvili. Uvědomil jsem o tom [B.] a [C., komisionáře] [...]“

140 Kromě toho je důležité uvést, že žalobkyně věděla o způsobu zaslání již před druhou přepravou cigaret, která odpovídá operaci ze dne 25. února 1994. Avšak přestože tento způsob zaslání byl v rozporu nejenom s celní právní úpravou, ale také s tím, co bylo dohodnuto s panem C., komisionářem, žalobkyně připustila použití uvedeného způsobu pro deset následujících operací tím, že se na jeho realizaci podílela.

141 Žalobkyně nicméně tvrdí, že tento postup zaslání byl výslovně připuštěn nizozemskými orgány. Obzvláště uplatňuje, že když začala přijímat od pana C., komisionáře, výtisky č. 5, kontaktovala opakovaně telefonicky celní orgány a obdržela jejich souhlas. Žalobkyně také vysvětluje, že jim zaslala výtisky č. 5 a že je tyto orgány přijaly. Přestože skutečně existovaly určité kontakty mezi žalobkyní a nizozemskými orgány, ze spisu nicméně nevyplývá, že nizozemské orgány výslovně přijaly použitý způsob zaslání. Naopak je nesporné, že nizozemské orgány měly účast soukromých hospodářských subjektů na zaslání za nepřípustnou. Zpráva FIOD (bod 3.2.3, s. 18) tak obsahuje následující prohlášení celníka z okresu Groningen: „Nikdy jsem nebyl informován o skutečnosti, že pět výtisků bylo zasláno útvaru vyřizujícímu celní režim na celním úřadu v Coevorden prostřednictvím [žalobkyně]. Nikdy bychom nedali náš souhlas s tímto způsobem vyřízení celního režimu [...] Nezakázal jsem jiný způsob zaslání pátého výtisku (přímé zaslání německým celním orgánem na útvar vyřizující celní režim v Coevorden). Naopak bych zakázal jiný způsob zaslání pátého výtisku útvaru vyřizujícímu celní režim celního úřadu v Coevorden prostřednictvím [žalobkyně].“ Je tedy na místě mít za to, že v okolnostech projednávaného případu žalobkyně nemohla očekávat legalitu způsobu zaslání tiskopisu č. 5 jen proto, že nizozemské orgány během určitého období na tento způsob zaslání nereagovaly.

- 142 Konečně podpůrný argument žalobkyně ohledně složitosti použitelné právní úpravy nemůže být přijat. Jak již bylo uvedeno, z článku 356 prováděcího nařízení jednoznačně vyplývá, že je to celní úřad určení, který musí zaslat výtisk č. 5 prohlášení T 1 celnímu úřadu odesláním, bez zásahu třetích osob.

- 143 S ohledem na výše uvedené je na místě dojít k závěru, že žalobkyně, jako zkušený hospodářský subjekt v oblasti tranzitu Společenství, neměla souhlasit s aktivní účastí na zaslání výtisku č. 5 dotčeného prohlášení. Je třeba zároveň uvést, že způsob zaslání tiskopisu č. 5 použitý v projednávaném případě předpokládá nejenom porušení formálních pravidel tranzitního režimu Společenství, ale přispěl také ke spáchání podvodu. Nepoužití správní cesty a zejména nedoručení ústřednímu německému orgánu totiž zbavilo německé orgány možnosti ověřit registrační čísla připojená zkorumpovaným celníkem v dotčených prohlášeních T 1, které, jak je třeba připomenout, ve skutečnosti odpovídaly číslům použitým pro zápis jiných zboží a celních dokladů. Tato dvojakost by pravděpodobně mohla být objevena německými orgány, ale nemohla být zjištěna nizozemskými orgány vyřizujícími celní režim.

- 144 Je tedy třeba dojít k závěru, že Komise se nedopustila pochybení, když při svém posouzení existence hrubé nedbalosti žalobkyně přihlédla k účasti žalobkyně na nesprávném zaslání výtisků č. 5 prohlášení T 1.

5. Co se týče nedostatečného informování se o kupujících

— Argumenty účastníků řízení

¹⁴⁵ Žalobkyně uvádí, že měla osm let uspokojující obchodní vztahy s panem C., komisionářem, a že neměla žádný důvod nedůvěřovat kupujícím, na jejichž účet jednal. Požadavek Komise získat od komisionáře informace o kupujících ignoruje realitu mezinárodního obchodu, protože komisionář nemá zájem na tom, aby oba účastníci obchodu měli mezi sebou přímé vztahy. Tato kontrola je kromě toho v rámci vnějšího tranzitu Společenství prováděna jen velmi vzácně, obzvláště v případech, kdy deklarant jedná na základě pokynů příjemce. Kromě toho nebylo v projednávaném případě třeba ověřovat platební způsobilost kupujících, protože platba se uskutečnila v hotovosti.

¹⁴⁶ Komise tvrdí, že žalobkyně se měla snažit ověřit zejména ve svém dvojitým postavení jako prodejce zboží a deklarant, zda kupující, jejichž totožnost znala, skutečně existovali a že měla jednat s minimální obezřetností, aby zabránila tomu, že bude sloužit jako krytí pro fiktivní prodej, který může vést k podvodu v rámci tranzitu Společenství.

— Závěry Soudu

- 147 Žalobkyně se nepokusila získat přesné informace o údajných kupujících zboží, které bylo předmětem dotčených celních operací. Nicméně s ohledem na okolnosti projednávaného případu, zejména na předchozí existenci dlouhodobého obchodního vztahu mezi žalobkyní a panem C., komisionářem, který tvrdil, že tyto kupující zastupuje, jakož i s ohledem na zvláštnosti mezinárodního obchodního styku, zejména obtížnost rychlého obdržení podrobných informací o podnicích usazených v jiných zemích, má Soud za to, že tato okolnost nemůže sama o sobě podložit posouzení existence hrubé nedbalosti žalobkyně.

6. Co se týče neexistence příčinné souvislosti mezi zvláštními okolnostmi a nedbalostí vytýkanou žalobkyní

— Argumenty účastníků řízení

- 148 Žalobkyně tvrdí, že z čl. 239 odst. 1 druhé odrážky celního kodexu vyplývá, že prominutí cla může být zamítnuto jen tehdy, pokud dotčená zvláštní situace je důsledkem nedbalosti žadatele. Avšak v projednávaném případě neexistuje žádná skutečná příčinná souvislost mezi touto situací, a sice podvodem německého celníka, a čtyřmi okolnostmi, na kterých Komise založila své posouzení údajné hrubé nedbalosti. Tento podvod totiž nebyl důsledkem neuvedení poznávacích značek ani opomenutí ověření totožnosti kupujících. Kromě toho změna celního úřadu určení a neobvyklý způsob zaslání výtisku č. 5 prohlášení T 1 by u celních orgánů jen vyvolal podezření a zvýšil by riziko odhalení podvodu.

- 149 Komise uplatňuje, že žádost o prominutí cla může být zamítnuta, pokud se žadatel provinil hrubou nedbalostí, nezávisle na existenci souvislosti se zvláštní okolností, které se dovolává. Komise se domnívá, že v každém případě v projednávané věci existuje příčinná souvislost mezi zvláštní okolností a hrubou nedbalostí žalobkyně, v rozsahu v němž tato nedbalost přispěla ke spáchání podvodu a ztížila jeho odhalení.

— Závěry Soudu

- 150 Podle článku 239 celního kodexu je možné vrácení nebo prominutí dovozního cla v situacích, které vyplývají z okolností, jejichž vznik nelze přičítat podvodnému jednání ani hrubé nedbalosti ze strany zúčastněné osoby. Kromě toho článek 905 prováděcího nařízení stanoví, že z odůvodnění žádosti o prominutí cla musí být možno usuzovat na to, že se jedná o zvláštní situaci, která vznikla na základě okolností, jejichž vznik nelze přičítat hrubé nedbalosti ani podvodnému jednání zúčastněné osoby. V rozporu s tvrzením Komise vyplývá již ze samotného znění těchto ustanovení, že musí existovat souvislost mezi nedbalostí vytýkanou hospodářskému subjektu a zjištěnou zvláštní situací. Za neexistence takové souvislosti by bylo nespravedlivé zamítnout žádost o prominutí nebo vrácení cla. Nicméně, a v rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, není nezbytné, aby zvláštní situace byla přímým a bezprostředním důsledkem nedbalosti zúčastněné osoby. V tomto ohledu postačuje, že nedbalost zjednodušila nebo přispěla k odnětí zboží celnímu dohledu.
- 151 V projednávaném případě je zvláštní situace založena na skutečnosti, že žalobkyně se stala obětí podvodu, který byl umožněn účastí úředníka vnitrostátních celních útvarů. Proto je nezbytné, aby rozdílná chování vytýkaná žalobkyni jako chování, která zakládají hrubou nedbalost, zjednodušila nebo přispěla ke spáchání tohoto podvodu.

- 152 Již bylo rozhodnuto (viz body 118, 120, 130 a 143), že tři chování vytýkaná žalobkyni jako chování, která zakládají hrubou nedbalost, a sice opomenutí uvedení poznávacích značek ve výtiscích č. 5 prohlášení T 1, chybné uvedení Schirnding jako celního úřadu určení a nesprávný způsob zaslání tiskopisu č. 5 prohlášení T 1, zjednodušila spáchání podvodu, a tedy odnětí zboží celní kontrole, zejména tím, že ztížila kontrolu řádného průběhu dotčených operací ze strany vnitrostátních celních orgánů.
- 153 Část žalobního důvodu týkající se neexistence příčinné souvislosti musí být tedy zamítnuta.

7. Závěr ohledně druhého žalobního důvodu

- 154 Je ustálenou judikaturou, že Komise při přijímání rozhodnutí podle obecného ustanovení o ekvité stanoveného celní právní úpravou Společenství disponuje posuzovací pravomocí (rozsudek Soudu ze dne 9. listopadu 1995, *France-aviation v. Komise*, T-346/94, Recueil, s. II-2841, bod 34; výše uvedený rozsudek *Primex Produkte Import-Export a další v. Komise*, bod 60; výše uvedený rozsudek *Mehibas Dordtselaan v. Komise*, body 46 a 78, a výše uvedený rozsudek *Aslantrans v. Komise*, bod 55). Je namístě rovněž podotknout, že vrácení nebo prominutí dovozního cla, které může být přiznáno pouze za určitých podmínek a ve zvláště stanovených případech, představuje výjimku z běžného režimu dovozů a vývozů, a v důsledku toho, že ustanovení stanovující takové vrácení nebo takové prominutí musí být vykládána striktně (výše uvedený rozsudek *Söhl & Söhlke*, bod 52, a výše uvedený rozsudek *Aslantrans v. Komise*, bod 55). Obzvláště, protože je neexistence hrubé nedbalosti podmínkou *sine qua non* pro možnost domáhat se vrácení nebo prominutí dovozního cla, musí být tento pojem vykládán takovým způsobem, že počet případů vrácení nebo prominutí cla zůstává omezen (výše uvedený rozsudek *Söhl & Söhlke*, bod 52).

155 V projednávaném případě byla žalobkyně hlavním povinným vnějšího režimu tranzitu Společenství pro dotčené celní operace. V důsledku toho žalobkyně, jako hlavní povinný, přijala zvláštní odpovědnost ve vztahu k těmto operacím.

156 Nicméně žalobkyně úmyslně vícekrát porušila povinnosti režimu vnějšího tranzitu Společenství, které jí přísluší. Zaprvé tím, že neuvedla poznávací značky dopravních prostředků, nedodržela povinnost stanovenou v příloze 37 prováděcího nařízení. Zadruhé tím, že v celních prohlášeních poskytla chybné údaje ohledně celního úřadu určení, porušila povinnosti, které jí ukládá článek 199 prováděcího nařízení a příloha 37 tohoto nařízení. Konečně zatřetí tím, že se účastnila nesprávného způsobu zaslání výtisků č. 5 prohlášení T 1, přispěla k nedodržení ustanovení obsaženého v článku 356 prováděcího nařízení. Porušená ustanovení kromě toho nebyla obzvláště složitá a nevyžadovala složitý výklad. Navíc žalobkyně byla v této oblasti velmi zkušeným hospodářským subjektem. Tato porušení představovala nejenom porušení formálních povinností tranzitního režimu Společenství, ale navíc přispěla ke spáchání podvodu a odnětí zboží celnímu dohledu, zejména tím, že vnitrostátním celním orgánům ztížila kontrolu řádného průběhu operací. Konečně je důležité zdůraznit, že co se týče celních operací týkajících se cigaret, které jsou rizikovým zbožím, byla žalobkyně povinna prokázat zvláštní péči.

157 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že Komise se nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když měla za to, že s ohledem na celkové okolnosti projednávaného případu žalobkyně prokázala hrubou nedbalost ve smyslu článku 239 celního kodexu a článku 905 prováděcího nařízení.

158 V důsledku toho je na místě zamítnout tento žalobní důvod.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady proporcionality

Argumenty účastníků řízení

159 Žalobkyně tvrdí, že článek 239 celního kodexu musí být vykládán a používán v souladu se zásadou proporcionality. Avšak s přihlédnutím k vymáhané částce cla a k rozsahu jejích obchodních činností by zamítnutí žádosti o prominutí cla vedlo k velmi závažné škodě a vyžadovalo by, aby nedošlo k porušení zásady proporcionality, aby údajná nedbalost zjištěná Komisí byla zvláště závažná. Komise zacházela nakonec se žalobkyní nepřiměřeně přísně, přičemž nedbalost, která je jí vytýkána, je zcela „podřadná“ vůči podvodnému chování německého celníka.

160 Komise poznamenává, že zásada proporcionality se musí v projednávaném případě použít na výklad ustanovení upravujících prominutí celního dluhu, a ne na otázku platnosti samotného dluhu. Uvádí, že Soudní dvůr stanovil, že není nepřiměřené, aby byl na majetek hospodářského subjektu prohlášen konkurs na základě skutečnosti, že musí odvést celní dluh (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. května 1996, Faroe Seafood a další, C-153/94 a C-204/94, Recueil, s. I-2465, bod 116). Konečně Komise přihlédla k zásadě proporcionality v napadeném rozhodnutí, ale závažné výtky, které mohly být žalobkyní učiněny, neumožňovaly žádné prominutí cla.

Závěry Soudu

- 161 Je třeba uvést, že částka celního dluhu uloženého žalobkyni má souvislost s hospodářským významem zboží, jež bylo předmětem operací dotčeného tranzitu Společenství, obzvláště částky cel a daní, které zatěžují toto zboží, a sice cigarety. Skutečnost, že částka vymáhaná z titulu dovozního cla je značná, spadá do kategorie profesních rizik, kterým se vystavuje hospodářský subjekt (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Faroe Seafood* a další, bod 115). Tedy závažnost dluhu, jehož prominutí je žádáno, není sama o sobě skutečností, která by mohla ovlivnit posouzení podmínek, kterým je podřízeno toto prominutí celního dluhu. Je tedy na místě dojít k závěru, že Komise neporušila zásadu proporcionality, když v projednávaném případě nepřihlédla při svém přezkoumání dotčené žádosti k závažnosti hospodářské škody, které by zamítavé rozhodnutí způsobilo žalobkyni.
- 162 Co se týče argumentu žalobkyně, podle kterého hrubá nedbalost, kterou jí Komise vytýká, je zcela „podřízená“ podvodu německého celníka, stačí konstatovat, že Komise přihlédla k uvedenému podvodu, protože tato okolnost podložila posouzení existence zvláštní situace v projednávaném případě. Přitom v rámci posouzení druhé podmínky pro vznik práva na prominutí cla, a sice neexistence hrubé nedbalosti, Komise právem přihlédla k jednáním a opomenutím přičitatelným žalobkyni, která, jak bylo rozhodnuto, přispěla ke spáchání podvodu a ztížila jeho odhalení. Z toho vyplývá, že Komise neporušila zásadu proporcionality ani při svém přezkumu chování žalobkyně.
- 163 Je tedy na místě zamítnout tento žalobní důvod.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neexistence celního dluhu

Argumenty účastníků řízení

- ¹⁶⁴ Na jednání se žalobkyně dovolávala nového žalobního důvodu, když tvrdila, že nastala nová skutečnost. Uplatňovala, že jak vyplývá z výše uvedeného rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 30. listopadu 2004, zboží, jež bylo předmětem sporných celních operací, opustilo celní území Společenství. Tedy toto zboží nebylo odňato celnímu dohledu, a nepodléhá tedy dovoznímu clu. Proto celní dluh, který jí byl uložen nizozemskými orgány, kterého se týkala žádost o prominutí cla, jež byla předmětem napadeného rozhodnutí, neexistuje. Tato okolnost odůvodňuje prominutí celního dluhu. Použití řízení stanoveného v článku 239 celního kodexu předpokládá předchozí existenci celního dluhu.

Závěry Soudu

- ¹⁶⁵ Z ustálené judikatury vyplývá, že jediným cílem ustanovení článku 239 celního kodexu a článku 905 prováděcího nařízení je umožnit, pokud jsou splněny některé

zvláštní podmínky a při neexistenci hrubé nedbalosti či podvodného jednání, osvobození hospodářských subjektů od zaplacení cla, které dluží, a neumožnit zpochybnění samotné zásady vymahatelnosti celního dluhu [rozsudky Soudního dvora ze dne 12. března 1987, *Cerealmangimi a Italgrani v. Komise*, 244/85 a 245/85, Recueil, s. 1303, bod 11, a ze dne 6. července 1993, *CT Control (Rotterdam) a JCT Benelux v. Komise*, C-121/91 a C-122/91, Recueil, s. I-3873, bod 43; výše uvedený rozsudek *Hyper v. Komise*, bod 98]. Určení existence a přesné částky dluhu totiž spadá do pravomoci vnitrostátních orgánů. Žádosti zaslané Komisi na základě výše uvedených ustanovení se však netýkají otázky, zda ustanovení celního práva hmotného byla vnitrostátními celními orgány správně použita. Soud připomíná, že rozhodnutí přijatá těmito orgány mohou být napadena u vnitrostátních soudů, přičemž tyto soudy mohou předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES (rozsudky Soudu ze dne 16. července 1998, *Kia Motors a Broekman Motorships v. Komise*, T-195/97, Recueil, s. II-2907, bod 36, a výše uvedený *Hyper v. Komise*, bod 98).

166 S přihlédnutím k výše uvedenému je na místě prohlásit tento žalobní důvod za nepřípustný.

167 Soud má za to, že šetření věci, jakož i doklady a odpovědi poskytnuté účastníky řízení v rámci organizačních procesních opatření jsou dostatečně objasněny a že není nezbytné nařídit dokazování, obzvláště vyslechnutí svědků navrhované žalobkyní.

- 168 S přihlédnutím ke všemu výše uvedenému musí být žaloba v plném rozsahu zamítnuta.

K nákladům řízení

- 169 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla ve sporu neúspěšná, je namístě uložit jí náhradu vlastních nákladů a nákladů řízení vynaložených Komisí v souladu s návrhy Komise.

Z těchto důvodů

Soud (první senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

- 2) Žalobkyně ponese vlastní náklady řízení a náklady řízení vynaložené Komisí.**

Cooke

García-Valdecasas

Trstenjak

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. září 2005.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

H. Jung

J. D. Cooke

Obsah

Právní rámec	II - 3180
Pravidla ohledně tranzitu Společenství	II - 3180
Pravidla ohledně vrácení nebo prominutí dovozního nebo vývozního cla	II - 3185
Skutkový základ sporu	II - 3187
Dotčené operace vnějšího tranzitu Společenství	II - 3187
Správní řízení	II - 3191
Řízení a návrhy účastníků řízení	II - 3194
Právní otázky	II - 3195
K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení řízení o prominutí dovozního cla a zásady právní jistoty	II - 3196
1. Co se týče části žalobního důvodu ohledně neinformování o prodloužení lhůty a porušení zásady právní jistoty	II - 3197
— Argumenty účastníků řízení	II - 3197
— Závěry Soudu	II - 3198
2. Co se týče části žalobního důvodu ohledně včasného nedoručení žádosti o doplňující informace	II - 3199
— Argumenty účastníků řízení	II - 3199
— Závěry Soudu	II - 3201
3. Co se týče částí žalobního důvodu ohledně opožděného a neúplného přístupu ke spisu	II - 3202
— Argumenty účastníků řízení	II - 3202
— Závěry Soudu	II - 3204
4. Co se týče části žalobního důvodu ohledně průtahu v obdržení odpovědí nizozemských orgánů	II - 3209
— Argumenty účastníků řízení	II - 3209
— Závěry Soudu	II - 3210

5. Co se týče části žalobního důvodu ohledně průtahu v doručení zprávy FIOD nizozemskými orgány	II - 3210
— Argumenty účastníků řízení	II - 3210
— Závěry Soudu	II - 3211
6. Co se týče části žalobního důvodu ohledně nadměrného průtahu ve vyřízení žádosti o prominutí cla	II - 3212
— Argumenty účastníků řízení	II - 3212
— Závěry Soudu	II - 3213
7. Závěr ohledně prvního žalobního důvodu	II - 3214
K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neexistence hrubé nedbalosti ve smyslu článku 239 celního kodexu a článku 905 prováděcího nařízení	II - 3214
1. Co se týče pojmu „hrubá nedbalost“ a relevantních kritérií pro posouzení její existence v projednávaném případě	II - 3214
— Argumenty účastníků řízení	II - 3214
— Závěry Soudu	II - 3216
2. Co se týče neuvedení poznávacích značek na výtiscích č. 5 prohlášení T 1	II - 3218
— Argumenty účastníků řízení	II - 3218
— Závěry Soudu	II - 3220
3. Co se týče změny celního úřadu určení uvedeného v celních dokladech ..	II - 3223
— Argumenty účastníků řízení	II - 3223
— Závěry Soudu	II - 3225
4. Co se týče způsobu zaslání výtisku č. 5 prohlášení T 1	II - 3227
— Argumenty účastníků řízení	II - 3227
— Závěry Soudu	II - 3229
	II - 3245

5. Co se týče nedostatečného informování se o kupujících	II - 3233
— Argumenty účastníků řízení	II - 3233
— Závěry Soudu	II - 3234
6. Co se týče neexistence příčinné souvislosti mezi zvláštními okolnostmi a nedbalostí vytýkanou žalobkyni	II - 3234
— Argumenty účastníků řízení	II - 3234
— Závěry Soudu	II - 3235
7. Závěr ohledně druhého žalobního důvodu	II - 3236
K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady proporcionality	II - 3238
Argumenty účastníků řízení	II - 3238
Závěry Soudu	II - 3239
Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neexistence celního dluhu	II - 3240
Argumenty účastníků řízení	II - 3240
Závěry Soudu	II - 3240
K nákladům řízení	II - 3242